

Autora: Pili Belda Silvestre.
Títol: Respira, punt i principi de viure sense tu
1r premi blanc i negre Concurs 'Bocairent i el seu entorn'.

75 I 50 ANYS EN LA FESTA

María Teresa Casa Vicedo

Enguany, fa 75 anys d'Espanyoleta la primera dona fester de Bocairent. Nascuda al novembre de 1947, a Maite ja feia mesos que son pare, Vicente Casa, un gran amant de la festa l'havia apuntada a la Filà. Com a dona, per poder participar activament en la festa, havia d'ostentar càrrecs, així s'explica que prenguera la banda d'alferes amb només 12 anys i de capitana amb 13. I quatre anys després, als 17 anys, fera novament de capitana, tot i que, com a suplent. Convé ressaltar la forta tradició fester de la família Casa, entre els quals es trobaven alguns dels fundadors de la Filà d'Espanyoletos.

Tanmateix, la seua participació en la festa ha sigut molt activa des del principi, ostentant diferents càrrecs i honors tals com, ser padrina de la bandera de la Filà, padrina de la bandera de l'associació, portadora de la relíquia de Sant Blai o portadora de l'estendard antic de Sant Blai en la processió del centenari de la Filà l'any 2003, entre d'altres.

Al llarg de la seua vida ha sigut un model per als seus i, a dia de hui, continua fent tot el possible per mantenir i consolidar l'esperit de la festa. Així, tot i no haver residit mai al poble, se sent molt arrelada a esta terra, on continua eixint a desfilar cada any, amb el tratge oficial, envoltada de les dones de la família i reuint, en torn a les festes, una gran família espanyoleta.

Ser alhora la primera dona fester i la primera dona en haver fet 50 anys de vida fester va motivar la seua participació en la tau-la redona que va convocar l'ajuntament, amb motiu del dia de la dona l'any 2016, on va assenyalar la segregació de gènere que continua havent i va reivindicar unes festes més igualitàries. Tot això fa de Maite una de les pioneres de la festa, que ara torna a marcar un nou precedent fent-ne 75 anys de vida fester. Festa avant, i Vítol al Patró Sant Blai!

Juan Bautista Molina Molina

De família amb gran tradició fester, va ser inscrit en la filà d'Espanyoletos pel seu pare, als quatre anys.

Des de molt jove destaca pel seu caràcter fester, participa a tots els actes de festa i col·labora activament per l'esplendor de les festes de Moros i Cristians. Exerceix diversos càrrecs a les juntes directives de la filà des de l'any 1971 fins l'any 1992, així com en la Junta de Festes de l'Associació.

En 1962 compleix els seus somnis d'eixir com cap d'esquadra oficial reemplaçant el seu pare, i així fins hui. El número màxim que ha tret és de 48 membres.

Va ser promotor junt a Rafael Molina Payá i Felipe Belda Ferre l'any 1977 de la desfilara de la Nit del Panellet, ja que fins ara el panellet creat a instàncies del Rvdo. D. José de Paz l'any 1966 era només de caràcter religiós.

En 1978 i amb motiu del 75 aniversari de la Filà d'Espanyoletos, exerceix el càrrec de personatge de Jaume I en el Festeig de la Reconquesta que va tindre lloc el dia de l'Entrada. Va ser portador de la Relíquia de Sant Blai l'any 1995. L'any 2002 amb motiu del centenari de l'actual Guió de Sant Blai i havent aconseguit pel seu pare que prestaren el primer estandart de Sant Blai, va ser portador junt a un grup d'espanyolets del primer estendard de Sant Blai, per tant eixe dia eixiren els dos guions en la processó. Ocupà el càrrec de president de la comisió per al muntatge del centenari de la filà. En diverses ocasions va fer d'apuntador de l'ambaixador cristià. Va ser capità l'any 2014. Actualment figura amb el número dos en la llista de la filà.

Per haver alcançat els 75 anys de vida fester en actiu, volem expressar-te la nostra més sincera enhorabona i que continues el teu amor per Sant Blai i les festes de Moros i Cristians.

Felicitats i Vítol al patró Sant Blai.

Pedro Bacete Belda

“Pedro Bacete, tot un Marroc” és el títol de la marxa mora que li varen compondre a Pedro l'any 1982 les seues nebodes, amb motiu de la seua capitania. No hi ha millor manera de definir la trajectòria festera de Pedro en la seua estimada filà de Marrocs, des que va decidir apuntar-se l'any 1948, quan els Marrocs tenien el maset al C/ Aljub i el nombre de components de la filà era ben reduït.

La història d'aquest marroc que enguany compleix els seus 75 anys de fester, s'inicia amb el seu naixement el 2 de maig de 1929, al municipi de Moixent. Sent encara xiquet, la família es va traslladar a Bocairent on ha transcorregut la major part de la seua vida. Al llarg d'aquests 75 anys de festa activa, Pedro ha estat un marroc compromés amb la seua filà, com així ho acredita que fora Capità de la Filà a les festes de 1982 -iniciant ell una capitania que va durar uns quants anys, a càrrec de la seua quadrilla de la Filà: “El Burrito Negro”, que a les Festes de 1992 fora un dels portadors de la Relíquia de Sant Blai i uns anys més tard, en 1998 rebera l'homenatge pel seu 50 aniversari de fester.

Durant molts anys ha estat el marroc encarregat de resar el respons pels difunts de la filà, davant la porta principal de l'Església Parroquial, tot just abans del tradicional acte que protagonitza la filà amb la baixada fins el castell amb les graneres de palma i fent un zig-zag. Gràcies al treball conjunt seu i de José Antonio Ferre Martínez, la filà va editar en 2005 el llibret “Les Cançons dels Marrocs” que recupera bona part de les lletres de les tradicionals “cançonetes” que antigament s'escriuien cada any per a les festes -algunes d'aquestes escrites per ell-.

Durant la dècada dels 80 Pedro, juntament amb la seua quadrilla del “Burrito Negro”, va protagonitzar divertides participacions a la Retreta del dia de Moros i Cristians. Durant molts anys va estar també el “sagristà” de la filà a la Missa del dia de Moros i Cristians, que cada any se celebra a una església o ermita del poble.

Enguany, quan complirà els seus 94 anys d'edat, celebra els 75 anys de marroc, motiu de gran alegria per a ell, per la seua família, per a tota la gent que l'estima i per a la Filà de Marrocs, que ocupa un espai privilegiat al seu cor. Enhorabona Pedro i moltíssimes gràcies per tot!

Manuel Ferre Ferre

Manolo “Campana” naix a Bocairent un 29 de gener de l'any 1947, dia de la celebració del Ciri dels Marrocs.

En la seua família ja hi havien antecedents de mosqueters, el seu bisavi ja vestia el tratge de mosqueter, però va ser el seu iaio matern José Vicente Ferre Molina qui el va apuntar i avalar l'any 1948. Des d'eixe dia sempre ha dut amb orgull el tratge de la filà. Any rere any esperava amb il·lusió les dies de Festa per viure-les com cal.

S'ha fet càrrec de la “ratlla de la misèria” des de 1991 fins 2012, feina que al deixar de fer-la no ha tingut continuïtat. Endemés es va fer càrrec de portar l'ermita del Sant Crist, tan lligada a les Festes de Sant Blai, tasca que va fer amb gran dedicació i il·lusió durant 30 anys.

Amant de la “bona taula” es va fer càrrec de les paelles del dia de l'Eixabegó, des de 1982 fins el 2004.

L'any 1985 fou portador de la Relíquia de Sant Blai. Va ser vocal de la Junta en la construcció del nou maset. Mai ha ostentat el càrrec de Capità, perquè mai ha necessitat ser-ho; el seu punt de vista de viure la Festa sempre ha sigut i és gaudir-la “a tope” amb els seus amics.

Està molt orgullós de transmetre a les seues filles, Belén i Glòria, l'entusiasme que sent ell per la Festa.

Partidari de mantindre les tradicions que són les senyes de la filà dels Mosqueters, no pot deixar de vore en aquests 75 anys de fester els inevitables canvis que s'han produït en la Festa. Després de passar tants calendaris, a vegades, sol mirar més enrere que avant i quan els records li venen al cap sols té agraïment a la filà, als companys i als amics pels moments joiosos i també de “jolgorio” viscuts amb ells.

Manolo, 75 anys donen per a molt. I hui per hui, està en el “rànquing” de la veterania ocupant el nº 3 de la llista dels Mosqueters. Sols ens queda a tots nosaltres agrair-te tots aquests anys de servei en la filà i poder gaudir junts de moltes més festes. Saps que el nom de “campana Mosqueter” es recordarà al llarg del temps. Gràcies !!!!

Moltes felicitats i ENHORABONA, CAMPANA !!!!!!!!!

José Miguel Asensio Cantó

M'ompli de satisfacció i orgull poder dir que fa 50 anys que sóc espanyoleto. Els primers records que tinc de fester són en companyia de mon pare, Vicente Asensio Sempere que, a diferència dels seus germans "Fondes", tots mosqueters, es va apuntar espanyoleto seguint les arrels dels "Manyans", la família de sa mare, la meua iaia Consuelo Sempere, descendent dels fundadors de la Filà.

De menut i jove, he passat molts bons moments amb la quadrilla de mon pare, i amb la meua quadrilla d'amics, amb eixa convivència festiva que esborra edats i procedències.

Vaig ser portador de la Relíquia l'any 2004. Recorde que el dia de la Publicació d'aquell any hi havia sorteig de capità i la meua mare, Mª Jesús, abans d'eixir de casa cap al maset, ens va "advertir" que, si eixia el nostre nom, diguérem que sí, que "el pare des del cel, s'alegraria". I així va ser com l'any 2006 vaig ser capità de la Filà, fet que vaig viure amb molta il·lusió i entusiasme acompanyat sempre de la meua dona, Paqui, els meus fills, la família i amics. De la capitania guarde un record entranyable ja que em va permetre viure tots els actes amb molta intensitat, gaudint plenament de cada moment. Les emocions que sent encara a l'escoltar la marxa cristiana "Fonda" que ma mare li va encarregar a Damián Molina, quasi damunt de festes, per a que "no faltara de res", són testimoni d'una experiència que mai oblidaré.

La meua participació festera va continuar sent membre de la Junta de la Filà quan la meua dona va ser presidenta, anys en els quals vam viure, de portes a dins de casa, totes eixes tasques i detalls de l'organigrama fester que pot ser desconeixia. Això sí, sempre gaudint d'eixos soparets organitzatius amb la resta de membres de la junta amb qui tan bons moments hem passat.

Per últim dir que estime la meua filà i als bons amics que tinc en ella i estic orgullós i content de que les noves generacions de la meua família, el meu fill Vicent, la meua filla Àngela i les meues nebodes María, Mónica, Elena i Alícia, continuen per molts anys fent festa "pel carrer del Ravalet, ben vestits i ben templats".

Moltes gràcies per aquest reconeixement i Vítol al Patró Sant Blai!

Daniel Espinós Sanz

Soy Daniel Espinós Sanz, nací en Bocairent el 12/12/1954 en el seno de una familia de inmigrantes valencianos de la posguerra, sin ningún arraigo a las fiestas de Moros y Cristianos. Con el tiempo se integraron en la fiesta como unos bocairentinos más.

Es todo un orgullo el cumplir cincuenta años como festero en la Filà de Granaders, gracias al ánimo e ímpetu de mi tío Manuel Espinós Sansalvador, considerado como mi segundo padre. Él fue el que me inculcó el espíritu festero y convenció a mi padre, para que yo fuera miembro de la filà de pleno derecho. En 1973 mi sueño se hizo realidad.

Ahora gracias a esta buena sintonía y pasión por la Filà de Granaders, en las próximas fiestas del 2023, cumpliré el 50 aniversario como festero y tendré el placer y la satisfacción de haber visto desfilar a tres generaciones: mi nieto, mis hijos y yo.

A principio de los años 80 ingresé en la Junta de la filà como secretario, siendo presidente Juan Gómez Blasco, permaneciendo en el cargo durante cinco años, que fueron muy intensos, pues decidimos hacer el "maset" nuevo, con toda la problemática de entonces: cierre de empresas, paro y mucha incertidumbre en el tema laboral, pero con mucha ilusión, mucho trabajo y el ímpetu de la filà lo conseguimos. Gracias a Juan Gómez, Toni Fardatxo, José Alegre, Vicent Angilaga y un largo etc. de festeros. "GRACIAS".

Como *granader* solo puedo dar gracias y bendiciones a una filà que en el mundo de la fiesta me ha dado todas las satisfacciones y algún que otro dolor de cabeza. Pero lo más importante es el gran compañerismo existente, y unos amigos de verdad insustituibles.

¡Granaders! "GRACIAS" por lo mucho que he recibido a cambio de lo poco que he aportado. ¡VÍTOL AL PATRÓ SANT BLAI!

Blas Molina Tudela

Soc Blas Molina Tudela, vaig nèixer a Bocairent el 4 de setembre de 1956. Encara que a ma casa no eren festers, el tio Pepe Tudela, que sí era granader, va ser el que va animar a ma mare per a poder-me apuntar.

Per fi, l'any 1973 em donava d'alta a la Filà de Granaders.

Des de l'any 1983 fins 1991 vaig formar part de la Junta de la Filà; primer, com a encarregat de la loteria, i després, com a vocal de la Junta de Festes. Vam treballar moltíssim perquè vam fer el maset nou i en aquells temps també vivíem una crisi econòmica important, amb taxes d'atur molt elevades. Amb el temps pensem que vam fer bé i estem ben orgullosos.

Com a fester els dies més destacats serien quan vaig traure la Relíquia i el dia de la Publicació, que vaig fer de cabo. Al maset també hem passat moments inoblidables amb els companys de quadrilla i evidentment, tenim mil anècdotes del dia Sant Blai; tot un orgull poder traure'l cada any.

Molt agraït d'aquestos cinquanta anys i per molts més de poder gaudir dels amics, del maset i de la Filà de Granaders.

VÍTOL AL PATRÓ SANT BLAI!!!

Manolo Vañó Ferre

50 anys de fester, la festa sempre en la memòria, primer als Moros Marins, com "l'auelo" Manolo. Els amics de filà, els tratges especials amb els veterans, els sopars de maset, són records que mai s'obliden.

25 anys que li han deixat l'empremta d'emocionar-se quan escolta "El Marinero". Més tard els amics van animar Manolo a que s'apuntara a granader. El comboi li va donar les ales per a canviar de bàndol.

Cada any quan arriba la setmana gran gaudix de tots els dies i en especial del dia de l'Entrada i del Sant Crist, dels que sempre hi ha alguna anècdota que es recorda durant tot l'any.

Amb el càrrec de tresorer va poder ajudar a organitzar la festa durant quatre anys als Granaders.

Sempre amb la festa, sempre fester.

VÍTOL AL PATRÓ SANT BLAI!!!

Juan Vañó Monerris

Juan Vañó Monerris, també conegut com "L'Alegre", va nèixer a Bocairent el 25 de gener de 1962.

De família molt granadera, és la tercera generació, sent el seu avi qui va iniciar aquesta tradició la qual

continua activa de la mà del seu fill.

L'any 1971, amb sols 9 anys, va ser Capità pel disseny del seu pare. Posteriorment, va ser vocal de la Junta de Festes i ja l'any 2016 va tornar a ser Capità el Dia de les Caixes junt amb la seua quadrilla per una renúncia en la filà.

Al llarg d'aquests anys ha tingut l'honor de traure nombroses vegades a Sant Blai i l'any 2014 va ser portador de la Relíquia completant així una plena vida festera.

VÍTOL AL PATRÓ SANT BLAI!!!

Ricardo Reig Molina

De tradició familiar li ve a Ricardo el sentiment contrabandista, tot i portar també sang marroca, per part del seu avi Batiste "Panxa". Ja durant els seus primers anys de vida entrà a formar part de la nostra

filà, i durant el pas dels anys ha tingut una màxima implicació en el transcurs de la mateixa.

En 1982 va ser el portador del cartell de Bocairent, en el Primer Centenari de la Música Festera, que tingué lloc a Alacant. El 1984 fou Capità, a l'igual que son pare que ho sigui sent un xiquet. Ha format part de les juntes de la Filà de 1991, 1995, 1999 i 2011, en dos ocasions com a vicepresident. Des del 2018 és el president de la nostra filà, havent sigut reelegit el passat any 2022, és a dir, que si tot va bé, ho serà fins a l'any 2026.

Ha sigut representant en la Junta de Festes en la legislatura de 1995, fet que li portà a ser secretari de la mateixa, renovant el càrrec de secretari en la següent legislatura de 1999. Durant alguns anys es publicà al programa de Festes el seu treball "Un repaso por las actas", on es feia una xicoteta referència a totes i quantes actes existeixen a la Junta de Festes del passat segle XX. Va formar part, com a vocal del nostre poble, de la comissió organitzadora dels "Encuentros" Contrabandistes a Ontinyent en 2004. El 2006 va ser portador de la Relíquia de Sant Blai, i eixe mateix any va guanyar el Concurs per fer un nou text per al Contrabando. Ha guanyat en cinc ocasions el Concurs del Sainet Fester que organitza la Junta de Festes.

En moltes ocasions ha sigut cap d'esquadra, tant als actes oficials locals, com a poblacions com Cabdet o Ontinyent. Ha col·laborat en el futbol de xiquets del Panellet, així com des de fa uns anys es músic, per tal d'assaborir la festa des d'una altra vessant.

Tot este currículum fester seria impossible portar-lo a terme sense el suport familiar, que agraeix summament.

Juan Bautista Sanchis Ferre

La inquietud de Juan per formar part dels Contrabandistes li ve de xicotet, ja que al residir pel Patronato podia polsar de prop l'ambient que es vivia en l'anterior maset del Racó de les Monges, el qual l'atreia

summament, fent-li fins i tot acostar-se a beure des de l'exterior del porró amb què els veterans del moment obsequiaven als més xicotets a través de la finestra lateral. Este ambient festiu atraïent prop del seu domicili, unit a la pertinença a la filà d'alguna amistat, va fer que, tan prompte va poder accedir al seu lloc de docent, donara el pas per a formar part de ple dret de la nostra filà.

Ja, en la dècada dels 80 va formar part de la Junta Directiva que va tramitar la constitució estatutària de la nostra filà, actuant com a secretari. També a mesura que els anteriors cuiners contrabandistes anaven reclamant un relleu per a cuinar les paelles de la filà, Juan anava prenent el comandament culinari, juntament amb altres membres de la seua quadrilla, cuinant de manera exquisida durant més de 30 anys i fins a la data present, nombroses paelles per a gaudi de nostra filà. Els anys d'antiguitat li van permetre l'honor de portar la Relíquia en el 2006.

La implicació al màxim de Juan per la gestió del municipi, ja que durant molts anys va formar part del consistori local, tant com a regidor, i sobretot, com a alcalde, no li va permetre durant tots aquests anys participar des de la vessant festera dels actes del dia de l'Entrada i de Sant Blai, a l'haver d'assumir la representació civil per a la qual havia sigut triat. Juan ha sabut traspassar la saba contrabandista a les seues filles, una de les quals, Ester, serà la capitana enguany, motiu pel qual li desitgem que pugui gaudir d'aquesta doble celebració amb total satisfacció.

Enhorabona, i gràcies per la teua dedicació a la filà i al municipi.

Eugenio Sanz Pérez

La inquietud d'Eugenio per ser Contrabandiste, ja venia motivada per les arrels bandoleres dels seus avis i perquè el seu caràcter jovial i extravertit encaixava perfectament amb la forma de ser de la nostra filà.

Sent dels primers en animar l'ambient fester tan prompte sonen les notes musicals al maset. Va fer partícips de la Festa durant diversos anys a les seues filles, sent la seua filla Flora, una de les primeres cap d'esquadra femenines que va tindre la nostra filà.

El destí s'emportà al seu fill menut, Rafa, en 1987, també contrabandista. Esta circumstància motivà que Eugenio estiguera uns anys apartat d'eixe ambient que ell generava i tant disfrutava.

A poc a poc, i amb el suport i energia de la seua dona Flora, tornà a participar de manera activa i a infondre eixa vitalitat festera a la filà que només ell sap portar a terme. Va assumir el repte de ser Capità l'any 2005. No obstant, novament el destí li jugà una mala passada, al faltar la seua dona a les portes de la capitania, pel que va ser representat en la mateixa per la seua neta Maria Peidro Sanz, que va saber estar a l'altura del seu avi i de la filà, amb mèrits més que suficients.

Eugenio va ser portador de la Relíquia de Sant Blai en 1997. Sobreposat, en la mesura del possible, dels entrebancs que la vida li ha anat posant, tornà a ser partícip actiu dels actes de maset, sobretot junt a la seua nova companya Maruja, que recentment ens deixà, disfrutant i fent disfrutar a tots i quants compartim de prop la seua vitalitat i saber viure sanament els moments de Festa, sense importat l'edat. Moltes gràcies Eugenio per formar part de la teua altra família, els Contrabandistes, agraint-te de tot cor tots els bons moments de festa que ens has oferit i que ens has permés disfrutar amb tu. Enhorabona!

Salvador Cantó i Molina

Naix al si d'una família de gran tradició festera, en concret als Moros Marins. Quan encara era un xiquet de bolquers, son pare Salvador el dona d'alta a la filà on ha participat activament en la vida festera fins a l'actualitat, ocupant un dels primers llocs en la llista oficial.

El 1997 va ostentar el càrrec de capità i l'any 2011 amb només 39 anys va tindre l'honor de ser el portador de la Relíquia de Sant Blai en la processó del nostre patró.

Però la festa és com la vida, que pega moltes voltes i acabades les festes de 1997 causa alta en la Filà Terç de Suavos empenyat per les influències dels seus amics que en la seua majoria pertanyen a la nostra filà. Així va ser com un any després, Salvador va complir una de les seues majors il·lusions d'acompanyar i escortar la imatge de Sant Blai al Piquete.

La implicació de Salvador en els Suavos va ser total des del primer dia de tal forma, que als pocs anys d'estar en llista, va ocupar el càrrec de president de la filà el període comprés entre 2003 i 2007. Habitual de les nits de panellets, entén el maset com la seua segona casa i que la festa es viu tot l'any, no només en els dies oficials de febrer. Salvador també és un amant compulsiu de la música de Moros i Cristians, la qual cosa es demostra any rere any tractant d'introduir i rescatar, per a les desfilades de la seua quadrilla, peces clàssiques de caire alcoià.

Podríem afegir més coses dels seus 50 anys de fester però el resum és que es tracta d'un fester total que en l'actualitat participa al cent per cent de tot els àmbits de la festa dels Moros i Cristians i mai millor dit, ja que, malgrat la seua implicació amb els Suavos, no ha deixat en cap moment la seua faceta de Moro Marí, doblant en moltes ocasions les desfilades des del bàndol cristià al moro.

Amic Salvador, que estos 50 anys de fester no siguen un punt i a part. Encara ens queden molts anys de gaudir de la teua presència activa al caliu de la Filà Terç de Suavos.

ENHORABONA I A PELS 75 ANYS!

Ramón Silvestre Solbes

Al nèixer jo, el meu iaio Ramón, que era un gran suavo, es va emportar una alegria doble, era el seu primer net i a més a més portaria el seu nom. Ell ho va tindre molt clar, seria suavo el més aviat possible, i així va ser. Les meues primeres festes les vaig “disfrutar” abans de complir l'any. Que devanits anaven els meus pares i el meu iaio amb mi, vestit de suavo!. Amb 15 anys em vaig apuntar com a fester a tots el efectes, i amb els meus amics de la filà vam formar la nostra primera esquadra especial. Mes tard, em vaig incorporar a l'esquadra especial de mon pare, Miguel, de la qual estic molt orgullós d'haver format part. Durant molts anys i fins que es va dissoldre, vaig poder gaudir i aprendre amb la companyia de totes les persones de l'esquadra, dels meus germans i en especial de mon pare, que era normalment el “cabo”. Guardo un especial record dels meus anys com a President de la filà, ja que em va permetre conèixer a moltes persones de les que estic molt agraït, per tantes coses que em van ensenyar i fins i tot perquè em van brindar la seua amistat.

Les meues dos filles segueixen la tradició familiar, les dos pertanyen a la filà des que van nèixer, gràcies al recolçament incondicional de la meua dona, Sara; així com el meu net i el meu gendre, la qual cosa unida a que també tots els meus germans i nebots són suavos, m'aporta una gran goig i em fa sentir un “sentiment especial” difícil de definir, però meravellós.

He de dir que la festa no seria tal, per a mi, sense la companyia dels meus amics de la filà, amb els que compartisc molts bons instants com les desfilades, el “Piquete”, els dinars i sopars... i com no, moltes rialles i bones estones. I en especial sense el meu amic “Cato”, amb qui he passat, compartit i gaudit els millors moments de festes des que érem quasi uns xiquets i amb qui espere passar-ne molts més.

No vull oblidar també el reconèixer i donar les gràcies a totes les persones que fan possible que la festa vaja avant, des de l'últim component apuntat, fins als Presidents de cada filà i tots els membres de cada junta i de la Junta de festes.

Gràcies a tots per fer que les festes, any darrere any, siguen un espectacle màgic, grandios i majestuós, un lloc d'encontre d'amistat i germanor, especial i inoblidable. Ramón Silvestre, un fester per sempre.

Eduardo Vañó Vicedo

Eduardo Vañó Vicedo, conegut també com a Eduardo 'el Bonico', natural de Bocairent, de família festera, net i fill de suavos. De ben menut la seua mare ja el vestia en el tratge de la filà i el portava al maset, va començar a eixir seriosament als 14 anys, amant de les cordaes i la pólvora. Es va apuntar l'any 1973. Ha sigut membre de la junta directiva i portador de la Relíquia de Sant Blai l'any 2016. Ell en la seua esquadra tenen el costum de participar en l'entrada en trage especial. Han portat tratges del Casal Sant Jordi d'Alcoi, de Petrer, Villena i ara Cocentina. Van començar els primers anys amb la banda de Gorga, després la de Villena i ara la d'Albaida, perquè ja porten vora quaranta anys en tratges especials.

En l'actualitat, a sa casa, els seus dos fills estan a la filà de Suavos i la seua dona ha estat una defensora de la integració de la dona a la festa a la filà dels Mosqueters. Eduardo és un amant del patrimoni sociocultural de Bocairent. Des de sempre ha destacat com un gran amant de la música festera. De fet, Eduardo va ser un dels impulsors de l'enregistrament del disc de música festera suava, en commemoració pel 150 aniversari de la filà.

Agustí Vañó Ferre

El llarg camí fester d'Agustí comença el 6 de febrer de 1973 quan el dia de l'Eixabegó causa alta en la Filà dels Contrabandistes per desig exprés de sa mare i el seu iaio Gostí "l'obrer", que, malgrat no ser membres de la filà, volien i tenien la il·lusió que un dels seus descendents pertanyera a esta filà per l'estima i afecte que li tenien.

De ben jove i encara que no tenia cap filiació amb els Contrabandistes es va acoblar a la perfecció als costums de la filà i en tot moment els seus membres el van acollir com un més fent-li costat al llarg d'estos anys fins al 1994 quan va causar baixa per apuntar-se als suavos, on tenia i té els seus amics, però tenint clar que els Contrabandistes sempre tindrien un lloc al seu cor.

El seu caràcter extravertit i fester va fer que caiguera de peu en la Filà Terç de Suavos i de seguida es va fer amb tots des del primer dia com si dugués tota la seua vida en llista.

Agustí és un fester de peu, dels bons, dels que no fallen als dinars i sopars de maset i dels que sobretot creen un bon ambient i entenen la festa com una manera de fer comboi. Amb ell és impossible agafar cap "botó" fester, tot el contrari, quan no pot vindre per qualsevol cosa al maset és dels que fan buit i sempre hi ha qui pregunta "Xè, que hui no ve Gostí?".

Encara que no és fester de càrrecs, quan el seu amic Salvador va ser elegit president, no va dubtar en entrar com a vocal en la seua junta ocupant-se de la cura i manteniment del maset.

Però si hi ha una obsessió a la que li és impossible renunciar és la de cap d'esquadra, on conjuga la marcialitat de la marxa cristiana amb la desimboltura i vivacitat del pasdoble contrabandista. Des que es va apuntar suavo, tots els anys, el dia de la Publicació i amb la música per a l'Entrada ja contractada, sempre ens ve amb la mateixa cançoneta, "Xè, jo enguany reforçaria amb més músics".

Tranquil Gostí que encara et queden molts més anys de fer de cap d'esquadra i allí estarem els teus companys per a no escatimar amb músics. ENHORABONA I A PELS 75!

Vicente Beneyto Juan

Vicente va nèixer a Bocairent al si d'una família estudiantina pels dos costats: els Beneyto i els Juan.

En començar l'etapa universitària es trasllada a Barcelona, on finalment s'estableix i viu fins a la seua jubilació, però això no fa que es desvincule de Bocairent ni de les Festes. A principis dels anys 70, Vicente planteja la idea de crear una esquadra especial. Després d'insistir, convenç a la resta d'amics i funden l'esquadra Marmotes, la qual s'ha consolidat en el temps i està a punt de celebrar el seu cinquantè aniversari.

Passen els anys i, tot i els compromisos professionals i familiars, Vicente aprofita sempre que pot per a baixar al poble i no perd el contacte amb la família i els amics. La seua filla Mònica l'acompanya i li contagia el gust pels Moros i Cristians, que més tard han sabut transmetre també a la nova generació de la família Beneyto Reverter. L'any 2002 ostenta per primera vegada el càrrec de capità, consolidant així la seua relació amb les Festes.

La predisposició de Vicente a treballar per l'Estudiantina és per tots coneguda i la confirma la seua implicació a la Junta des de 2012 fins a l'actualitat, amb diverses responsabilitats: secretari, representant en la Junta de Festes, vicepresident... A més, ha estat un dels representants incondicionals de la filà a les múltiples trobades d'Estudiants que s'han celebrat els darrers anys.

La família creix i Vicente acabà de convèncer a Maruja, la seua dona, perquè s'apuntara a la filà, que ja sentia un poc seua i de la qual formaven part moltes de les seues amigues. Amb ella i amb la resta de família i amics, gaudeix de la seua segona capitania, l'any 2018. I encara ha disfrutat d'una tercera capitania, el 2019, en aquesta ocasió conjunta amb la seua esquadra de Marmotes.

Enhorabona, Vicente, i per molts anys!

Mabel Belda Molina

La meua vida festera comença l'any 1972 de la mà del meu avi en la filà Espanyoletos de la qual vaig formar part al llarg de 33 anys en dues etapes diferents.

Vaig figurar dues vegades com Ambaixadora cristiana. L'any 1987, en el qual, el cardenal Vicente Enrique i Tarancón va oficiar la missa de Sant Blai i l'altra l'any 2005, acompanyant el meu germà en la seua capitania.

Des de l'any 1989 soc membre de la filà Moros Vells, motiu d'alegria per part de les germanes del meu avi perquè son pare, el meu besavi, "el tio Guarite", havia sigut moro vell.

Vaig formar part de la Junta Directiva dels Moros Vells en dues ocasions amb el càrrec de tesorera i vaig participar en l'ampliació del maset que es va inaugurar l'any 1992.

En l'acte de la Publicació vaig participar l'any 2013 i en les festes de l'any 2019 vaig debutar en el Ball del Moro.

Bones festes i Vítol al Patró Sant Blai!

Mariano Blázquez Mayoral

Mariano va nàixer en el típic barri bocairentí del "Repuntxó" l'any 1953 i prompte va començar a sentir-se atret per aquesta peculiar festa de Moros i Cristians.

Superada ja la majoria d'edat, va decidir sumar-se a la festa per poder gaudir-la al cent per cent, encara que al principi va tindre el cor dividit entre Marrocs i Moros Vells. El fet que son tio fora moro i que son pare també preferira aquesta comparsa, van fer que finalment s'apuntara a la nostra filà el 1973.

Durant tots aquests anys, la seua passió i implicació en la festa han anat en augment i a poc a poc ha anat involucrant-se més i més, fins arribar a participar en diverses capitànies, sent especialment recordades i vistoses les d'Àngel i Vicent, en les quals tota la quadrilla va eixir en camell amb un típic vestit àrab que no va deixar a ningú indiferent.

L'any 1986 va formar part del grup de festers en companyia dels quals, demostrant una vegada més el seu interès per la tradició, va decidir recuperar el Ball del Moro, tan típic de la filà i que havia desaparegut després de la Guerra Civil.

El seu interès per millorar la festa el va portar entre els anys 2008 i 2011 a formar part de la Junta de Festes i en 2018 va traure amb orgull la Relíquia. Esperem que algun dia també puguem veure'l ostentant el càrrec de capità envoltat de família i amics. Durant tot aquest temps ha sabut transmetre la seua il·lusió per la festa a tots els que l'envolten, especialment al seu fill Martín, que segueix els seus passos i fins i tot a la seua neboda Silvia, que en la seua adolescència va decidir canviar Marrocs per Moros.

Enguany, com a colofó a la seua trajectòria, ha celebrat els seus 50 anys com a moro al costat del seu inseparable amic Pere. Els qui el coneixem, desitgem que aquesta celebració siga només un punt i seguit, i que en uns anys ens tornem a reunir per a celebrar el seu 75é aniversari com a fester.

Mariano és per a molts de nosaltres un exemple, no sols com a fester, sinó també i sobretot com a persona. Per això, li desitgem que aquestes pròximes festes del 2023 siguen d'allò més especials per a ell. Després de la pandèmia i de tantes altres dificultats amb les quals ens ha tocat bregar en els últims temps, es mereix tornar a gaudir d'unes festes que sabem porta en el cor.

Pedro Pérez Vañó

Pedro va nèixer a Bocairent el 3 de Juny de 1950. De ben jove, sempre li van agradar els Moros Vells, i a més el seu iaio Antonio Pérez Monerris era membre de la filà, per tant, juntament amb el seu amic, Mariano Blázquez Mayoral, decidiren apuntar-se a la filà de Moros Vells l'any 1973, i va ser avalat per Juan Vicedo Pastor. Gran amant de les "sopaetes" del panellet amb la quadrilla d'amics, qualsevol acte de festes era motiu per ajuntar-se al maset. A més, va ser partícip de recuperar del Ball del Moro. Va tindre l'honor de ser portador de la Relíquia de Sant Blai l'any 2018. Enhorabona, Pedro, per aquestos 50 anys de fester, i que seguisques amb les mateixes ganes i il·lusió molts anys més.

Antonio Felipe Rojo

Va nèixer a Bocairent el 29 de juny de 1965, el seu germà Aurelio es va apuntar marroc quan encara era un xiquet i no va celebrar els cinquanta anys de fester perquè va faltar un any abans. De totes maneres, Antonio va entrar en la filà de la mà del seu amic José Ramón Belda Beneyto, que també complix els cinquanta de fester marroc enguany. En aquella època, la festa es podia pagar de moltes maneres encara, i sa mare era de les que portava conills, gallines i coloms per a les paelles. Tota la seua família, germà, germanes, cunyats, nebots i nebodes han sigut marrocs. En l'actualitat, només queden el seu cunyat Vicent i ell. També són marrocs els dos fills Óscar i Pablo. Durant els anys 1998 a 2001 va ser primer vocal i després representant de la filà en la Junta de Festes. L'any 2019 va ser portador de la Relíquia de Sant Blai. Ha eixit en l'esquadra oficial de negres moltes voltes. Una de tantes el grup d'amics que havia eixit en l'oficial de negres no van anar el dia de la processó de Divendres Sant a portar la imatge de la Magdalena i per això els van sancionar. Van ser l'esquadra oficial l'any que la de negres complia els cinquanta anys, en el 2005. Però una de les coses que més ha caracteritzat el seu grup són les esquadres especials de negres que han tret molts anys en les entrades. Una esquadra oberta a molta gent que volia saber què era desfilar de negre amb una marxa mora. L'any 2002 van convidar els amics suavos perquè eixiren en l'esquadra especial que ells anomenaven els "desguaces". Una bona colla que ha anat minvant de manera que ja no és fàcil organitzar una esquadra especial de negres, això sí, també eren els que primer s'apuntaven a traure la canya de la cordà. En els últims anys, a més, del colp que va suposar la pèrdua de Lourdes, la seua dona, l'any 2017, després de sa mare, del seu germà i en el 2018, la de la seua sogra, ha canviat el turbant, el capot, l'espingarda i la granera per la trompeta i la roba de música. Enhorabona, Antonio!

José Luis Belda Beneyto

Va nèixer a Bocairent l'any 1947, en una família de tradició mosquetera. Son pare, Antonio Belda Belda, va ser capità dels Mosqueters l'any 1954. Però José Luis Belda, més conegut a la filà com *el Tremendo*, decideix apuntar-se marroc l'any 1973, animat pels seus amics, Pepe Cerdà i Rafel Eusebio, i pel bon ambient que ja en aquella època es vivia a la filà. L'any 1977 va formar part del primer Bloc de la història de la filà. Ha sigut sempre un fester de maset, participi en pràcticament tots els actes. Un dels moments de la festa que viu amb especial il·lusió és la nit de les Caixes, de fet, ben prompte, ja el pots veure davant de l'Ajuntament per agarrar lloc i veure la Retreta.

Orgullós de ser marroc i de la seua filà, José Luis és un gran fester que ha sabut transmetre la seua estima per Bocairent i per la festa als seus fills, Luisa i Jaume, i que encara ara continua ben vigent. L'any 2019 va tindre la gran satisfacció de ser portador de la Relíquia, fet que duia esperant molts anys i que recorda amb molta emoció.

Després d'un temps tan complicat, és una alegria molt gran veure'l tornar a la festa celebrant el seu cinquanta aniversari com a fester. Enhorabona i Vítol al patró Sant Blai!

José Ramón Belda Beneyto

Nascut a Bocairent a l'any 1965 al si d'una família de Marrocs, la seua passió per la festa li ve a José Ramón des de xicotet. Tant és així, que en 1973 quan tan sols tenia 8 anys i després d'acompanyar son pare al maset en moltes ocasions, Vicent Belda, son pare, va decidir apuntar-lo a la filà, a la qual ja pertanyia també el seu cosí José Antonio i on també es va apuntar el mateix any el seu amic Antonio Felipe Rojo.

Marroc i fester compromés amb la festa i amb la filà, ha format part de la Junta de la Filà i de l'Associació de Festes com a Representant dels Marrocs. Va tindre l'honor de treure la Relíquia a les festes de 2019 i es confessa un enamorat de tots els actes de festes, però de manera especial de l'Entrada en què durant molts anys ha participat desfilant junt als seus amics de l'Esquadra "El Desguace" amb tratge especial -en moltes ocasions a l'Esquadra Oficial de Negres, com ja fa fer son pare en 1955 en ser un dels integrants de la primera Esquadra Oficial de Negres dels Marrocs-. Tot i això, per José Ramón si hi ha alguna cosa que li agrada per damunt de tot és l'ambient de la filà les nits de Panellet, amb els preparatius del sopar a la cuina del maset i l'ambient que es genera al voltant de la llar primer i després al maset.

José Ramon es mostra il·lusionat amb la celebració del seu 50 aniversari com a fester i marroc i espera celebrar-ho de manera especial a l'Entrada de les festes de 2023, juntament amb José Ramón Puerto Bacete i Antonio Felipe Rojo, que també celebren el seu 50 aniversari de Marrocs.

Per tota la seua trajectòria festera a la filà i pel seu compromís amb els Marrocs i amb la festa, des de la Filà de Marrocs: moltes gràcies i enhorabona!. A seguir complint anys de fester i de marroc!

José Ramón Puerto Bacete

- Mare, els meus amics són festers i a mi m'agradaria ser-ho també,...
- José Ramón, si vols ser fester, has d'apuntar-te Marroc,... bé saps l'estima que els tinc, ...

Aleshores em va poder la il·lusió a les preferències, i avalat pel germà de ma mare, el tio Pedro Bacete, em vaig apuntar l'any 1973. Fins hui m'he sentit com a casa, i crec que un dels factors del que podem presumir és l'hospitalitat.

Ha canviat prou la festa que vaig conèixer en costums i sobre tot en nombre de components. A dia de hui som de les més nombroses. He buscat sempre estar al servei de la filà i col·laborar en el que em necessitaren, des de posar-me el davantal per cuinar fins estar a la Junta de la Filà 4 anys, i en tot aquest temps, també he sigut portador de la Relíquia el 2019.

Després de 50 anys de marroc, vull aprofitar aquest espai per agrair el tracte que he rebut de totes i tots els components actuals i dels qui ja no hi són entre nosaltres.

Us desitge unes bones Festes.

Clemente Olivares Gil

Nascut l'any 1940 a Jumella (Múrcia), Clemente va vindre a viure a Bocairent quan era un xiquet junt amb la seua família. El seu germà Juan Pedro, "el Catxo", es va apuntar a moro marí de jovenet, i és per aquest motiu que l'esperit de la festa va entrar en la família. Clemente es va apuntar per primera vegada l'any 1971 fins l'any 1973. Després d'una pausa de dos anys, es va tornar a apuntar l'any 1976, i des d'aquest moment no ha deixat de participar cap any en la festa.

Al llarg d'aquests 50 anys de fester, potser del que més ha disfrutat ha sigut del maset, d'aquelles nits de còmpul amb els amics, de la ratlla dels diumenges i del vermudet de després, de les nits de panellet i del cant del "Marinero". El dia de l'Entrada ha tingut l'oportunitat d'eixir junt amb la seua quadrilla, durant molts anys, a l'esquadra de negres. Altres anys, va eixir en camió tirant joguets, moment que s'esperava amb gran joia. A més a més, ha format part del bloc, així com de l'esquadra oficial de blancs. Però si hem de parlar de moments divertits no hem d'oblidar aquelles nits de la Retreta on ens van fer riure de debò. Va ser portador de la Relíquia l'any 2011, fet que el va omplir d'orgull i il·lusió. Compartir reunions i encontres amb els altres membres de la filà, que també van ser portadors de la Relíquia el mateix any, va ser una experiència inoblidable.

Per finalitzar, cal dir que Clemente ha transmès a les seues filles, Anna i Mila, l'entusiasme pels Moros Marins, i des que va néixer la seua neta, Mireia, l'ha acompanyada en la carrossa any rere any, fet que li produeix un gran goig i emoció.

Enhorabona i per molts anys més que ens pugues acompanyar.

Vítol al Patró Sant Blai!

Salvador Puerto Bacete

Per a un xiquet, el Dia de l'Entrada és esperar que arriben les carrosses carregades de joguets i jo, com no podia ser d'altra manera, quan passaven les dels Moros Marins, m'emocionava al veure com mon pare s'arribava al varal i tots els mariners el coneixien i l'omplien de joguets per al seu fill Salvador.

En arribar a casa, m'explicaven que el meu avi Salvador també era marino i també mon pare, mon tio Pasqual i els meus cosins. També vaig tindre la sort de compartir molts anys de fester amb els meus tiets Pepet, Ramon i Casimir.

Any rere any, el meu desig va ser formar part de la Comparsa dels Moros Marins, la contestació sempre era la mateixa, "en ser major t'apuntaràs". Fins que als setze anys d'edat es va complir el meu anhel.

Ben prompte vaig tindre la sort de ser Capità l'any 1977 i tindre l'honor de ser el Primer Alferes del nou maset. Recorde la capitania com un esclat de festa, il·lusió i moltes obligacions, però sempre acompanyat de l'esquadra i dels amics d'aquells anys: Saoro Violí, Gostí Capoll, Vicent Rico, i tants altres.

Quan el treball i el domicili el tens al poble del costat veus els dies de festes com un agradable retrobament amb la gent de Bogairent, la família els amics i especialment amb els components de l'esquadra.

Açò no hagués estat possible sense les facilitats que m'han donat les meues companyes del Centre de Salut de Banyeres. Moltes gràcies! BONES FESTES 2023

Ximo Tormo López

Quan em vénen a la memòria aquells temps d'adolescència en què em vaig encaminar a la festa mitjançant la filà dels Moros Marins, em sent joïós per haver encertat en l'elecció de formar part de la festa, i també m'acudeixen al pensament aquells moments de joventut que tant vaig gaudir. Formar part d'aquesta filà és un motiu d'orgull per a mi, i per tant, arribar als 50 anys de fester en actiu és una prova que any rere any hem aconseguit superar qualsevol obstacle o crisi, ja que, en aquests anys hem tingut de tot. Però en general moments inoblidables amb la família marinera.

Només tinc paraules d'agraïment per als meus amics/es i company/es de festa. També m'agradaria reconèixer el treball de totes aquelles persones que d'una manera o altra donen hores de la seua vida perquè la festa vaja avant, siga en la junta de la filà o junta de festes. Sense ells no hi hauria festa. Moltes gràcies a tots/es i festa avant. Vítol al Patró Sant Blai!

Juan José Asensio Beneyto

Juan José Asensio Beneito va nèixer a Bocairent el dia 11 de març de 1955, al bressol d'una família amb arrels molt mosquetera, anomenada "Els Fondes".

Parlar de Juanjo és parlar de festes de Moros i Cristians, ja que des de ben menut abans d'apuntar-se a la filà ha participat de moltes maneres en les festes.

Va desfilar en la primera esquadra de negres que es va fer en la filà Mosquetera en companyia de son pare i dels seus amics, també va participar molt activament en l'acte de la disparà, portant de menut les metxes, i de major ja disparant el seu mosquet. Va ser en l'any 1973 quan es va apuntar a la filà dels Mosqueters, sent l'avalador el seu avi Juan José Asensio Ferre.

És un fester que disfruta molt de la festa, tant ell com la seua quadrilla. Com a exemple dir que sempre han eixit a la Retreta, inclús abans de ser un acte oficial, tant els feia, ells volien fer sempre Festa. El dia de Sant Blai, abans d'eixir a la processó, passaven per casa dels seus pares, i la seua mare Victoria amb molta paciència i amor els deixava preparada una taula ben completa per fer l'últim copet, ells sempre li ho agraïen a sa mare amb una dedicatòria molt especial al mantell.

Va ser en l'any 1987, ja en el maset nou, quan va ostentar la capitania dels Mosqueters, disfrutant molt ell, la seua família i els amics de la quadrilla. I va anar creixent i disfrutant de la festa des d'un altre punt de vista, des de l'any 2004 fins al 2012 va pertànyer a dos juntes consecutives, sent vocal, i ostentant el càrrec de portador de la Relíquia l'any 2012.

Enguany celebra el seu 50 aniversari de fester, sempre ha estat en la filà dels Mosqueters, sabent transmetre el sentiment fester als seus dos fills, un sent Contrabandista i l'altre que va ser Moro Vell. La filà et desitja moltes felicitats i vol que gaudisques de la festa amb tots nosaltres molts anys més.

ENHORABONA JUANJO!!!!!!!!!!!!

Vicente Ferre Belda

Vicente va nèixer l'11 de juny de 1950. Net i fill de mosqueters, la seua família està lligada a la filà des de la seua fundació. Es va apuntar en 1973, com era de costum per aquests anys, fins que no acabaren

"la mili" no ingressaven de ple en la filà, encara que podien gaudir de la Festa fins que foren majors d'edat.

Fou avalat per son pare, Vicente Ferre Vañó.

Assidu del maset als panells i Festes, és habitual vore'l sopant amb la seua quadrilla, de la que és ocasionalment cap d'esquadra. Ha eixit moltes vegades en l'Entrada en tratge especial, ell i la seua quadrilla a la qual pertanyen també el seu germà i cosins. Sempre han posat la nota de color en l'Entrada.

Encara que no ha ostentat cap càrrec en cap Junta de la Filà sempre ha estat per recolzar totes les decisions.

La tradició mosquetera l'ha contagiada als seus fills i nets, tots ells membres de la filà, gent que participa activament encara que al viure fora del poble no puguin disposar del temps que vulgueren per estar en la Festa.

Va ser portador de la Relíquia a les Festes de 2012.

Vicent, tota la teua família i en especial la Filà et desitgem moltes felicitats per aquests 50 anys i per molts més.

ENHORABONA VICENT !!!!!!!!!!!!!

Pedro Ferre Berbegal

Pedro va nèixer el 17 de maig de 1951. Descendent d'una família mosquetera va ingressar en la filà el 5 de febrer de 1973, sent avalat, tant ell com el seu germà Blai (bessó d'ell), per Felipe Francés Asencio, amic de son pare Blai "el manyà".

Amb la seua bona disposició de servei i dedicació a la seua filà va exercir el càrrec de vocal en la Junta de la Filà des de l'any 1975 fins a l'any 1978. Des de 1983 fins a 1992 va ostentar el càrrec de president de tots els mosqueters/es.

Fou Capità en l'any 1981, ostentant el càrrec altra vegada l'any 2018, amb tot l'honor i satisfacció que comporta representar a la filà.

Va tindre l'orgull de ser portador de la Relíquia de Sant Blai l'any 2012. La seua història festera és la d'un fester ple de fe en Sant Blai i il·lusió per la festa, les tradicions i el respecte per tots els seus components.

Ha sabut transmetre a la seua família la passió que té per la Filà encara que per circumstàncies, sols el seu fill continua pertanyent-hi.

Pedro, ENHORABONA !!!!!!! per estos 50 anys de fester.

Tota la teua família i la filà et desitgem moltes felicitats i poder gaudir de la teua companyia molts anys més.

VÍTOL AL PATRÓ SANT BLAI !!!!!!!!

Francisco Ferre Botella

Paco naix a Bocairent el 24 de gener de l'any 1951. Pertany a la família de "la Venta", tots ells mosqueters. El va apuntar el seu pare Hilario "el de la Venta" l'any 1973 sense ell saber-ho ja que estava aquest any

fent el servei militar, sent avalat per Antonio Pascual Silvestre.

Ha participat sempre en la filà ajudant en tot el possible. Des de l'any 1997 fins el 2004 va pertànyer a dos Junes i va exercir el càrrec de Representant de la Filà en l'Associació de Festes.

Durant uns anys ell i la seua quadrilla van ser els encarregats de portar la bandera de la filà en tots els actes de Festa, sortejant-se qui la treia en cadascun dels actes.

També la seua quadrilla i per tant Paco, ha fet possible l'arreglada de l'Acapte al llarg d'un temps, fins que dient: "l'edat no perdona" van deixar pas a altres mosqueters/es per fer aquesta tasca. L'any 2012 va ser portador de la Relíquia.

La teua família i en especial la Filà de Mosqueters et felicitem per aquests 50 anys de Fester.

ENHORABONA PACO !!!!!!!

Ramón Pascual Garrido

Ramón va nèixer l'any 1950, però no va ser fins l'any 1973 que es va apuntar a la Filà de Mosqueters, avalat pel seu pare Francisco Pascual, "Kiko Menta".

Ramón sempre va tindre el desig de formar part de dita filà, ja que nasqué en el si d'una família molt arrelada a esta comparsa. A més a més, des de la seua infantesa, eixia de mosqueter amb son pare perquè eixe era l'ambient festiu que es vivia a sa casa.

Als 25 anys, Ramón se'n va anar al seminari dels Missioners Combonians, convertint la missió i l'anunci de l'evangeli en el seu projecte de vida. És per aquest motiu que no ha participat tant en la festa com ell haguera volgut. Tanmateix, cada 3 de febrer, independentment del lloc on l'enviava la missió sacerdotal, com va poder ser a França, República Centre Africana, Mèxic, Roma, Nicaragua i per últim Guatemala, profundament el seu cor exclamava: Vítol al Patró Sant Blai!

L'any 2012 li tocava traure la Relíquia però eixe any no va poder vindre a les Festes i amb molta tristesa va deixar passar el seu torn a un altre mosqueter.

Degut al seu ministeri sacerdotal-missioner a l'estranger, no ha pogut tindre cap càrrec en la comparsa, però les seues ganes de tornar a viure les festes de Bocairent sempre estan presents. Ramón tota la teua família i en especial la Filà de Mosqueters volem donar-te l'ENHORABONA per estos 50 anys de Fester i per molts més gaudint de la Festa !!!!

Remigio Ferre Soler

Va nèixer el 7 de maig de 1946 i des de molt xicotet eixia en la filà de la mà del seu iaio "Jeroni", el qual, va ser un dels fundadors de la Filà dels Mosqueters, a l'igual que el seu pare, germà, oncles i cosins tots

ells han sigut i continuen sent tots ells part important de la filà. El que més li agrada de les Festes són les "sopaetes" amb tota la seua quadrilla que, a més són amics, i eixir el dia de l'Entrada a desfilars de "moro" i si no era en tratge especial tenia l'opció de traure "carrossa" que solia preparar junt amb el seu germà i els seus cosins, Jero i Vicent.

Aquest any compleix 50 anys de fester (oficial) sent avalat el seu ingrés a la filà pel seu germà Jerónimo Ferre Soler. L'any 2012 fou portador de la Relíquia el dia de Sant Blai. D'eixe dia té un especial record, ja que al seu únic net Àlex, tan sols amb dos mesos d'edat li van fer un tratge de mosqueteret per poder eixir amb ell a la processó.

Remigio, a l'igual que altres mosqueters, no ha pertangut a cap Junta de la Filà, però això no vol dir que no haja participat activament en fer festa, fet important perquè sense festa no hi ha Festes.

Remi, tota la teua família i en especial la filà et desitja moltes felicitats per aquests 50 anys i que en siguen molts més.

ENHORABONA !!!!!

BOCAIRENTE

MOROS Y CRISTIANOS

FIESTAS DE INTERES TURISTICO 1973

CAPITANIES 1973

FILÀ D'ESPANYOLETOS
Teresa Beneyto Bellver

FILÀ DE GRANADERS
Rafael Vañó Candela

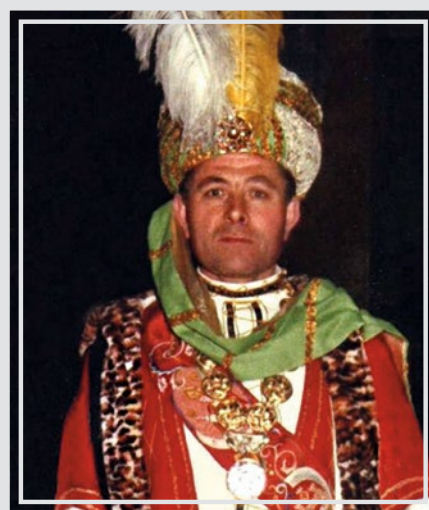
FILÀ DE CONTRABANDISTES
Juan José Palao Muñoz

FILÀ TERÇ DE SUAVOS
Agustín Ferre Silvestre

FILÀ D'ESTUDIANTS
Esteban Castelló Mora

FILÀ DE MOROS VELLS
José Cabanes Beneyto

FILÀ DE MARROCS
Joaquín Molina Vañó

FILÀ DE MOROS MARINS
Miguel Cantó Castelló

FILÀ DE MOSQUETERS
Juan Silvestre Sirera

Ara fa 50 anys...1973

Com ja ve sent un costum ben arrelat, aquest article s'encarrega de mantindre viva la memòria dels fets més significatius que marcaren el noticiari local de fa 50 anys. L'any 1973 fou testimoni d'uns quants fets significatius, alguns dels quals han deixat una petjada pròpia que ens acompanya fins hui en dia. Com també és costum, repassarem aquestes efemèrides organitzades per àmbits.

Pel que fa a les obres urbanístiques, finalment començava l'última fase de les obres de la Ronda Sud. Cap al mes de maig, diverses excavadores eren protagonistes de picar pedra a la part posterior de "la serreta" del camp d'esports per tal d'extraure materials per aplanar el que seria la nova avinguda que vorejaria el poble i li donaria un nou accés.

És interessant també remarcar el fet de que cap a l'agost, Bocairent va rebre la notícia de que les línies telefòniques anaven a ser ampliades. Cent cinquanta nous números anaven a posar-se en funcionament al llarg del mes. Així mateix, Bocairent sumava ja quasi quatre-cents cinquanta números de telèfon diferents. L'ampliació de les línies va suposar la instal·lació de dos quilòmetres de cable per les façanes del poble. Aquesta notícia va ser molt ben rebuda per particulars i empreses, ja que el desenvolupament que vivia el poble feia molt necessària aquesta ampliació. Tan ben rebuda fou que el noticiari local de fa 50 anys tancava la notícia amb un "¡Gracias, Telefónica!"

Com bé sabem, Bocairent compta amb un patrimoni artístic ben notable. Doncs bé, 1973 fou testimoni d'una pintura viatgera. "El Sant Sopar" del Mestre de Borbotó, conservat actualment al Museu Parroquial de Nostra Senyora de l'Assumpció, fou protagonista de dos préstecs en un mateix any. L'obra en qüestió té una especial importància, ja que mostra l'arxiconegut episodi bíblic disposat al voltant d'una taula redona, de manera que la perspectiva resultant és d'allò més curiosa, a l'igual que innovadora. Crida l'atenció que aquesta disposició fa que alguns dels apòstols representats estiguen d'esquenes a l'espectador. Aquesta pintura sobre taula fou temporalment prestada al Museu de Belles Arts de València, amb motiu de l'exposició "Siglo XV Valenciano". La taula fou tornada al poble el 7 de maig del 1973, sota la supervisió de don Enrique Domínguez González,

aleshores director del Museu Nacional de Ceràmica (actual Museu "González Martí"). Al novembre del mateix any, la citada exposició es va fer itinerant i va tindre una segona seu. Aquesta vegada, la mateixa taula del Mestre de Borbotó va viatjar de Bocairent fins a la Direcció General de Belles Arts de Madrid, on va ser novament exhibida amb motiu de la mateixa exposició ja celebrada anteriorment a València. Cal destacar que aquests dos viatges tenen molta importància, ja que el nom de Bocairent viatjava a dos de les ciutats més importants del país.

Altra obra artística privilegiada al 1973 fou el Calze de Sant Joan de Ribera, que al febrer estrenava una nova vitrina. D'aquesta manera quedava més protegida, al temps que ressaltava millor la seua bellesa.

Seguint amb les efemèrides artístiques, cal citar l'exposició dels Pintors Becaris d'aquell any. Ja venia sent tradició que l'Acadèmia de Belles Arts de Sant Carles seleccionara diversos artistes per a gaudir d'una estada formativa a Bocairent. En aquesta ocasió els afortunats van ser José Vicente Cifre Fornás i Antonio Caballer Segura. La medalla d'or fou per al primer. El dimecres 26 de setembre s'inaugurava a València l'exposició antològica dels becaris pintors de l'Ajuntament. Tres foren les promocions d'artistes, incloent aquests últims, qui exposaren a la retrospectiva.

L'esport al 1973 vingué marcat per la celebració de la XV Marxa Regional de Muntanya. El Centre Excursionista Bocairent va organitzar aquest esdeveniment el 21 d'octubre. El nombre total de participants va ser de 17 societats, que agruparen 134 parelles i un total de 280 participants. Al finalitzar els 23 km. de recorregut, es va procedir al lliurament de trofeus a La Canaleta. El premi al club més nombrós fou per al Centre Excursionista d'Elda; el de major presència femenina per al Centre Excursionista de Petrer, mentre que el premi al centre que es desplaçava de més lluny fou per al Centre Excursionista de Castelló de la Plana. El participant més veterà, de 77 anys, també va rebre una distinció especial.

Una de les notícies més curioses fou a l'àmbit festiu. N'Eduardo Boada Pascual fou un conegut bàrman provinent de Tarragona. Per a demostrar l'afecte a Bocairent i a les seues festes, a finals de l'any 1973 va regalar al poble un pergamí on figurava la recepta del còctel que havia inventat i dedicat al nostre poble. Deia l'anunci de l'època que "no dudamos ha de alegrar el espíritu festivo de les filaes". La composició, per si algú s'anima a provar-la, era la següent: una botella de champagne semi, una botelleta de vermut blanc, una botelleta de Bitter, dos copes de brandi, una copa de Cointreau i dos tallades de taronja. (Salut!). Aconsellava servir l'anomenat "Bocairent-74" ben fred, amb gel.

Seguint amb l'àmbit festiu, la Junta de Festes va atorgar la Medalla d'Or al ex-rector de la Parròquia don José Castillo Peiró, qui aleshores era el director adjunt del Col·legi Imperial de Sant Vicent Ferrer.

Altra fita fou la invitació que va rebre la Junta de Festes per part de la Poble de Farnals. L'Ajuntament d'aquesta última ens va convidar a les seues festes de la platja. Així va ser com el dia 15 de juliol de 1973,

una representació nostra dels Moros i Cristians simulava una Entrada, una disparada i fins i tot una xicoteta ambaixada, recorrent els carrers de la platja de la Poble de Farnals. La combinació entre els nostres vestits de festa i la moda estiuenca dels banyistes degué ser d'allò més curiosa.

Per finalitzar, no podem oblidar les efemèrides de l'àmbit religiós. 1973 fou testimoni de les Noces de Diamant de l'Adoració Nocturna. Al llarg de la primera setmana de juliol foren diversos els actes de celebració, els quals estigueren complementats per diverses xarrades d'orientació. Tres processons per diferents itineraris van portar la comunió als malalts. La nit del 9 de juliol, la processó de banderes va recórrer el tram des de la Residència fins a l'Església Parroquial. El noticiari local informa que "el desfile fue impresionante, con la presencia de ochenta y siete secciones y ciento veintisiete banderas de las diócesis de Valencia, Segorbe-Castellón, Alicante-Orihuela, Murcia-Cartagena, Cuenca, Albacete y Almería. [...] La plaza presentava un aspecto impresionante y la comunión fue distribuida en las mismas grades por los sacerdotes concelebrantes a los fieles que llenaron por completo el original recinto, convertido en volcán eucarístico o copón pétreo." Aquests actes van ser acompanyats per una exposició filatèlica, on Gregorio Gisbert, José Llorca i Blas Llobregat actuaren d'amfitrions.

Un any més, comprovem que el poble de Bocairent tingué una important activitat. Com ja remarcava a una ocasió anterior, queda patent la importància de revisar el nostre passat, ja que sols així podem conèixer molt millor el nostre present. No deixem mai d'escriure el nostre present perquè sols així li donarem vida a la història; sols així construirem un futur millor.

Joan Castelló Cantó

Photofinish

RECORD I HOMENATGE

Vicente Colomer Boronat

Vicente Colomer Boronat va nèixer el 15 de juliol de 1925. Des de xicotet, seguint la tradició familiar, es vist d'estudiant. L'Estudiantina era la Filà de son pare, Vicente Colomer Beneyto, i a la qual s'apunta el 1951, arribant a ser el número u i posant-se el tratge fins a les últimes festes. El 1965 s'apunta a la Filà d'Espanyoletos, també per influència familiar, ja que son pare va ser un dels fundadors de la Filà. Sempre predisposat a treballar per la Festa, als Estudiants, va ser membre de la Junta en diversos períodes com a tresorer, com a vocal i com a representant.

La mostra d'aquesta predisposició, i també de la voluntat de fer la Festa gran, és que va ser capità de l'Estudiantina en tres ocasions: el 1961, el 1986 i el 2011, celebrant així els 25 i 50 anys de la seua primera capitana.

També va ser capità dels Espanyoletos, el primer per sorteig, el 1989. Aquell any la filà va inaugurar el nou maset i Vicente va presidir l'acte com a capità i també com a alcalde que era llavors. Va ser portador de la Relíquia el 1981 pels Estudiants i el 1995 pels Espanyoletos i va celebrar 50 anys de fester en les dues filaes.

Durant molts anys va ser, junt al seu cosí Paco Vañó Colomer, *anima mater* de la Cordà i les canyes dels Estudiants, afició que han seguit els seu fill i els seus nets.

Era un dels habituals en els sopars de Panellet. La proximitat dels masets de les seues filaes feia que poguera sopar en un i prendre el cafè en l'altre. Als Espanyoletos, des dels anys 80, estava apuntat a la ratlla de la quadrilla, procurant no fallar a cap.

Vicente Colomer Boronat ens va deixar el 26 de gener de 2022, en ple novenari de Sant Blai. Va ser un fester que va gaudir de les Festes i va saber transmetre aquest sentiment a la seua família, digna successora seua. Descanse en pau.

Francisco Martínez Rodríguez

El passat 1 de setembre el nostre company Francisco Martínez Rodríguez "Kiko" ens deixava. Va nèixer l'onze de desembre de 1942 a Hoya-Gonzalo (Albacete) i de ben xicotet va arribar a Bocarent.

Va ser l'any 1976, quan es va apuntar a la Filà de Granaders. Encara que tenia un cunyat contrabandista, va ser pel seu amic Miguelet que es va decidir pels Granaders.

No va ser de la junta però, pel seu ofici d'obrer, va col·laborar en la construcció del maset nou i és que Kiko encara que no es fera de notar, sempre estava quan li demanaves qualsevol ajuda. Tant és així, que fins i tot, aquests últims anys s'encarregava de fer les paelles per a la Filà.

Va ser molts anys portador de Sant Blai i també va poder traure la Relíquia.

Sempre en la nostra memòria.

Descanse en pau.

José Perigüell Sempere

El passat 13 de juny de 2022 a l'edat de 88 anys, ens va deixar el granader Pepe Perigüell Sempere quedant un gran buit en la filà i entre tots els que el volíem.

Va nèixer el dia 24 de setembre de 1933, i als deu anys son pare, que era sergent del Moros Vells, el va donar d'alta com a mig en esta filà, on va pertànyer fins els quinze anys.

Més tard, l'any 1959 es va donar d'alta a la Filà de Granaders, i des d'aquell moment va col·laborar activament en totes les necessitats de la filà. Va ser vocal en la Junta de la Filà, portador de la Relíquia l'any 1996 i va rebre l'homenatge de 50 anys de fester l'any 2002. La seua trajectòria festera va estar compartida amb el seu germà Joaquín, al qui estimava amb deliri. Sempre junts contant anècdotes, històries gracioses i acudits, fent les paelles, cantant cançons de granaders... un muntó de bons moments de festa en el maset i en família que eren meravellosos. Un record inesborrable que per sempre guardarem als nostres cors.

Peris, que és com se'l coneixia afectuosament en tots els llocs, va saber transmetre als seus fills, a les seues netes i al seu besnet, la devoció pel seu Patró i la il·lusió per participar en la Festa.

Pepe estava orgullós de que tots els seus descendents foren membres de la filà de Granaders, i com un tresor tenia en casa una placa de reconeixement de la comparsa per ser la primera família en tindre quatre generacions en actiu apuntades a la filà.

L'essència d'una persona festera es manté mentre continuen les vides que va tocar. Per això, estaves, estàs i estaràs amb nosaltres, tots junts cridant Vítol al Patró Sant Blai.

T'estimem. Descansa en pau.

Pepa Doménech Belda

Pepa va nèixer a Alcoi el 17 d'abril de 1953 i va faltar a Bokaient als 68 anys el 30 de novembre de 2021.

Es va apuntar a la filà de Granaders l'any 1993 i va ser capitana per primera vegada l'any 2003 i per segona vegada l'any 2018. En les dos capitànies va ser ajudada i recolzada tant per la seua família com per la seua quadrilla i la filà, demostrant que a pesar de la seua condició física, qualsevol somni es pot fer realitat, ja que per a ella res era impossible, més bé al contrari. Ja que amb el seu somriure i alegria era capaç de fer el que de vegades pensem que és impossible, i així ho va fer quan va participar també en la celebració dels 50 anys de festera d'una de les seues amigues de la quadrilla.

Com a festera activa i participativa en tots els actes de les nostres festes de Moros i Cristians en honor a Sant Blai, Pepa no es perdia cap dinar ni sopar, era la primera a apuntar-se als panells, a la nit de ciri, mig any... i sempre la podíem vore el dia de l'Entrada dalt de la carrossa, gaudint de les festes amb il·lusió i devoció per elles i allà on anava, sempre portava amb molt d'orgull el nom de Bokaient, Sant Blai i a la seua filà de Granaders.

Sempre la recordarem per tot el que va fer pel nostre poble, doncs no sols va ser membre de la filà de Granaders, també va ser catequista, educadora J úniors, membre de la Comissió de la Festivitat dels Reis Mags, sent molt estimada per tothom.

Va deixar un gran llegat en tots nosaltres sent exemple de lluita, constància, perseverança i força de voluntat.

Sempre als nostres cors. Vítol al patró Sant Blai!

Joaquín Belda Domínguez

A ningú ens agrada escriure les notes de les persones que ens deixen per sempre. I quan es tracta de Ximo més encara. Molta gent es preguntarà ¿eixe xic era suavo? No el faran suavo perquè quasi ningú el recorda vestit de suavo, pocs l'han vist en el Piquet o en l'Entrada. Només alguns el recordem aquells anys de la seua joventut quan venia al maset com un més i disfrutava de la festa. El bar era cosa dels seus pares.

Ximo és d'aquelles persones que no destaquen, de les que fan faena sense parar, de les que estan on cal perquè les coses funcionen. Els últims anys de la seua vida els ha passat en la cuina del bar, però ell seguia sent suavo, no deixava mai de pagar la festa. Molts anys anàvem al bar i li ho recordàvem: a vore quin any et poses el tratge de suavo. Ximo no contestava, però sempre ens deia, vosaltres cobreu-me la festa i passeu-ho bé per mi. És com si la felicitat dels altres fora la seua.

El recorde, quan encara érem adolescents, amb els cabells llargs, com s'estilava, i vestit de suavo. El recorde darrere de la barra del bar, passant, com qui no vol la cosa, amb una timidesa relativa i amb una ironia intel·ligent. Ximo era d'aquelles persones que sempre tenien una frase pensada. Era dels que pensaven molt el que volien dir i dels que quasi mai deien el que pensaven.

Ximo es va apuntar suavo l'any 1976 i mai va deixar de ser-ho, per dins. Descansa en pau!

Juan Tortosa Pérez

El dia 21 d'abril de 1929 naixia en el Camp de Mirra Juan Tortosa Pérez, més conegut com a "Juanito el cantador".

Des de ben jove va pertànyer a la Filà dels Suavos, Juanito, sempre amb el bon humor que el caracteritzava, junt amb els seus amics i la seua inseparable guitarra, anaven fent festa per on passaven. L'any 1980 va ser portador de la Relíquia de Sant Blai. Als 89 anys va celebrar els seus 75 anys de fester en actiu, rebent un emotiu homenatge per part de la junta de festes. Les festes de 2019 seran molt recordades per tota la seua família al poder acompanyar a Juan en el dia de l'Entrada. El seu major orgull va ser poder disfrutar de ser el número 1 d'esta gran filà. Juan ens va deixar el dia 23 de gener de 2022, suposant per a tots una gran pèrdua.

Descanse en pau.

Francisco Fuster García

Francisco Fuster García naixia a Xàtiva un 27 de desembre de 1927. Va començar a vincular-se a les festes de Bocairent gràcies als germans de la seua dona que eren espanyolets. Tot i això, va acabar apuntant-se suavo al 1972. Des d'eixe moment, sempre que va poder vindre, gaudia de tots els dies de festes de manera intensa i activa. Al 1986 va poder fer realitat la il·lusió de ser capità, i més endavant, al 2016, a la processó, va ser portador de la Relíquia de Sant Blai del que era gran devot.

L'any 2021 va rebre l'homenatge pels seus 50 anys de fester en actiu i uns mesos després, Paco ens deixava el 15 d'abril de 2022.

Els records i les vivències al maset i a tots els actes de les festes sempre els ha tingut presents al llarg de la seua existència, deixant la llavor perquè els seus néts i les seues besnètes i besnèts continuen en la filà a la qual va pertànyer tota la seua vida. Descanse en Pau.

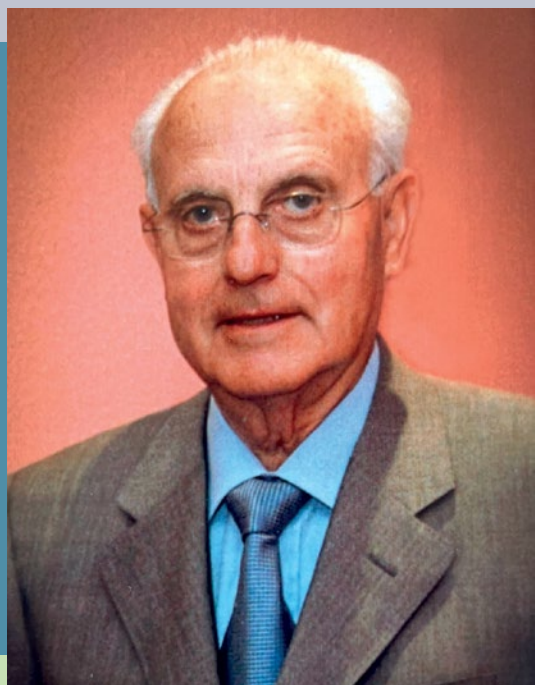

Joaquín Cháfer Huguet

En novembre de 2021 ens deixava Joaquín Cháfer Huguet. Ximo va néixer el 1941 i als pocs mesos ja el vestien de fester, més concretament de Moro Marino per ser la filà a la qual pertanyia son pare. Amb el temps, i quan anava a complir els 16 anys, avalat per la seua mare i pel tio Vicent "Salomó", es va apuntar Moro Vell, filà de la que havia format part el seu avi José Cháfer Nadal.

Des d'un primer moment, Ximo va fer seua la filà i va participar activament en tots els actes festers i els no festers. Persona compromesa amb la seua quadrilla i la seua filà, deixa un gran buit en tots els membres de la família festera.

D.E.P.

Juan Silvestre Cerdá

Juan Silvestre Cerdá va nèixer el 1927 i el 1940 va entrar a formar part de la filà dels Moros Vells.

Amant de la festa i totalment implicat, va ser Capità l'any 1967 i al finalitzar la seua capitania va ser President de la Junta de Festes, des de febrer d'aquell any fins febrer de 1974. Precisament, el 1968, sota la seua presidència, es va començar a celebrar un dels actes més esperats al llarg de l'any per tots els bocairentins i bocairentines, festeres i festers, la Publicació. 25 anys després seria un dels festers que va eixir a la desfilada commemorativa de la seua creació.

El 1982 va tenir l'honor de traure la Relíquia de Sant Blai a la processó.

El 1990 va complir els 50 anys com a fester i el 2015 els 75, tota una vida dedicada a la nostra festa i a la nostra filà.

Juan, sempre des de la discreció, va treballar per la festa dels Moros i Cristians a la que hi va aportar la seua saviesa i respecte per engrandir-la.

Et trobarem molt a faltar. D.E.P.

Juan Ferre Molina

El passat 10 d'octubre a l'edat de 90 anys ens deixava Juan Ferre Molina. Havia nascut el 14 d'agost de 1932. Encara que va entrar a formar part de la filà de Moros Vells als 51 anys ja estava vinculat a la filà i anava de vegades al maset a sopar amb els amics. Va apuntar al seu fill major quan aquest va complir els 18 anys i després d'açò els seus amics Toni el Forquero, Torró, Cabanes i altres el van animar juntament amb la seua dona Maria a donar el pas i apuntar-se. Els primers anys va formar part de l'esquadra de Pep Cabanes, va ser sergent de la filà uns quants anys, participant d'una manera molt activa en la festa. Per a ell era sagrat, el dia de l'Entrada, un bon dinar amb la seua esquadra i desfilant en el tratge oficial, els esmorzars com el del Sant Crist. Després de faltar la seua dona, Maria, va passar a gaudir de la festa de diferent manera, però no faltava mai en la diana de Sant Blai a la porta de casa veient passar la seua filà, tampoc faltava als dinars de la Publicació i l'Eixavegó acompanyat dels seus fills i aquests últims anys dels seus nets als quals va saber transmetre la il·lusió i l'amor per la festa i la filà.

Des d'allà on estigues sabem que aquestes pròximes festes cridaràs fort "Vítol al patró Sant Blai".

Descanse en pau.

Juan Nájar Silvestre

Juan va néixer a Bocairent el 17 de novembre de 1962. En les festes de 1966, amb tan sols 3 anys, va entrar a formar part de la filà de Moros Vells. El seu pare, membre de la filà, va decidir causar baixa aquell any i en el mateix moment va apuntar a Juan, l'un per l'altre. Aquesta anècdota sempre va acompanyar amb orgull la seua trajectòria festera.

Des d'aleshores, molta i variada ha estat la implicació de Juan en la festa. L'any 2009 va tindre l'honor de ser portador de la Relíquia de Sant Blai, i l'any 2016, coincidint amb la capitania dels Mosqueters de la seua germana menuda, va rebre el reconeixement dels seus 50 anys en actiu. Juntament amb la seua quadrilla va formar part de les dues esquadres oficials de la filà -la de blancs i la de negres-, i també s'encarregaven de pujar el Moro Vell al castell el dia de Moros i Cristians. A pesar de no haver tingut mai cap càrrec orgànic, li agradava gaudir i participar en la quotidianitat de la festa, sobretot dels moments de quadrilla al maset i del tradicional dinar de Sant Blai que compartia cada any amb la família.

Prematurament i a causa d'un fatal accident, Juan ens deixava el passat 26 d'agost. Els companys Moros Vells i la família sempre recordarem amb molta estima els moments compartits.

Descansa en pau Juan.

Rafael Tormo Albert

Rafael Tormo Albert, *Forquero*, ens deixava el passat 20 de febrer després d'unes festes que no es van fer, però que ell va viure i va sentir com al gran fester que era.

Va nèixer l'any 1938 al bressol d'una família de Moros Vells, comparsa a la qual entraria a formar part l'any 1952, encara que des de ben xicotet participava en la festa.

Amb el temps, es va encarregar que dona, filles, fill, nets i neboda l'acompanyaren dins del món de la festa.

Pedro Tormo Ferre, el seu pare, capità l'any 1920, li passava el relleu perquè quasi 60 anys després, Rafael fora capità l'any 1984.

Actiu dins del món fester, li agradava molt anar al maset acompanyat de la seua dona i la quadrilla.

Va tindre l'honor de traure la Relíquia l'any 2000.

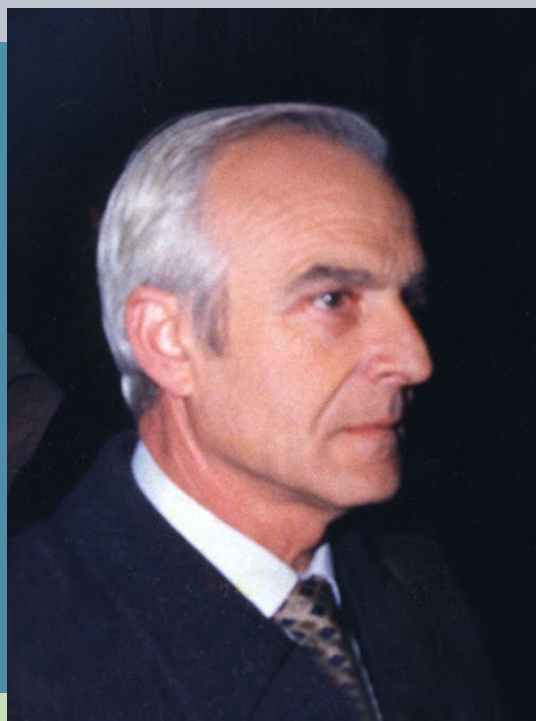
L'any 2002 va complir 50 anys de fester en actiu, i ho va celebrar amb una família i una comparsa que sempre li han fet costat.

Forquero se'n va anar acompanyat d'un volteig de campanes i l'escut dels Moros Vells al cor.

De segur que les pròximes festes, al volteig de les campanes, al so del primer "Vítol!" ens acompanyarà.

VÍTOL AL PATRÓ SANT BLAI!!!

D.E.P.

Enrique Vañó Pont

Enrique, "*banyerut i moro vell de solera*", llega a los Moros Vells de Bocairent de la mano de su suegro Sixto Belda Domínguez, gran fester que llegó a ser número 1, animado por su esposa, María José, gran festera aunque sin estar apuntada.

Pocas veces le vimos lucir el traje de moro pero no faltó nunca al maset acompañado por su cuñado Martín y todas las amistades que fue labrando.

Intentaba no perderse un Panellet, los últimos años acompañado por su mujer y toda la cuadrilla incansable.

Tenía una gran devoción a San Blas y no faltaba en su gran día a todos los actos para poder lanzar un Vítol!.

Su devoción era tal que siempre se ha sentido muy orgulloso de que en el altar de San Jorge de la parroquia de Banyeres esté San Blas.

Le encantaba poder disfrutar del día del Santo Cristo, ese era su día, el almuerzo, la misa y el Despojo. No le importaba subir en coche ayudando a subir trastos o a otros miembros de la filà. Su buen hacer fester y respetuoso con las tradiciones le hizo estar siempre pendiente de sus hijas para que pudieran disfrutar de cada acto. Era el intendente: arcabuces, pólvora, sables, confeti, carroza,... todo tenía que ser perfecto hasta el punto de animar a sus hijas a desempeñar las tres capitanías, una en los Estudiantes y dos en los Moros Vells, encargándose de la logística y siempre en un segundo plano pero siendo la pieza fundamental. Deja en herencia el amor por la fiesta independientemente de la población, que ha llegado a transmitir a sus nietas. Papá el día del Santo Cristo siempre estarás presente.

Emilio Vañó Luna

El passat 31 de juliol ens colpia de nou la vida i ens deixava un gran moro vell, Emilio Vañó Luna.

Emilio va néixer el 1934 i 20 anys després, el 1954, va entrar a formar part de la filà Moros Vells. Si bé ningú de la seua família havia seguit moro vell, Emilio sí hi tenia certa relació, atès que son pare, Antonio Vañó "Cameto", va ser Sergent de Maset, com també ho seria ell, però la festa va estirar més i finalment Emilio s'integrà en la filà com un membre més.

Va exercir el càrrec de Capità el 1987 i va tenir l'honor de ser portador de la Relíquia de Sant Blai l'any 2000. Com Alferes, el 1986, va ser testimoni de la recuperació del Ball del Moro.

Emilio era de les persones que sempre estava disposat a col·laborar en el que fera falta dins de la filà, amb la il·lusió que el caracteritzava i per tal de fer més gran la festa. Tant és així que en 1969 va formar part de la primera esquadra especial que va eixir a l'Entrada en Bocairent i que va suposar fer més lluita la desfilada, la filà dels Moros Vells i les festes de Moros i Cristians.

Però més important encara és que era una d'eixes persones que sempre tenien un somriure als ulls i això donava exemple del seu caràcter, del gran cor i de la seua alegria i amabilitat. Sempre quedarà en el record de tota la gent que l'estimàvem i el respectàvem com a ésser humà i com a gran moro vell.

D.E.P.

Mª Pilar Molina Conca

María Pilar va nèixer al dia 24 de març de 1946, al sud d'una família de marrocs. Des de ben menuda, anava al maset i participava de manera activa a les festes, acompanyant a son pare, Eladio Molina (de la quadrilla del "Caballo Blanco").

Sent encara una xiqueta, a les festes de 1954, va ser la Capitana de la Filà de Marrocs, quan els Marrocs tenien el maset al carrer Aljub.

Va ser l'encarragada de brodar de manera manual i totalment artesanal l'actual Banderí dels Marrocs, que va ser beneït el 10 de gener de l'any 1998.

La seua estima per la filà ha estat de manifest al llarg de tota la seua vida i sempre que la filà li ha demanat alguna cosa ha estat disposada a col·laborar. La seua passió i estima per la festa i per la filà la va saber transmetre als seus fills, sent membres de la filà la seua filla María José i el seu fill Eladio.

Fa pocs anys, animada per la quadrilla del Trabuc, a la qual pertany el seu fill Eladio, i on ha tingut molts lligams festers durant molts anys, el dia de l'Eixabegó es va apuntar a la filà que tant va estimar.

La festa i la Filà de Marrocs han estat per a María Pilar durant els darrers anys, un estímul per al dia a dia, ja que ha hagut d'anar superant dificultats relacionades amb la salut.

Malauradament, el passat 1 d'agost ens arribava la trista notícia de la seua mort. Amb l'adéu de María Pilar se'n va una de les primeres capitanes que van tindre els marrocs i se'n va una "Marroca" de cor i de sentiment, que de segur estarà ja prop de Sant Blai i seguirà vetllant pels seus i per la filà que va portar al seu cor des de menuda.

Descansa en pau Pilar!. Una abraçada de tota la filà per la família.

Joaquín Agulló Hernández

Joaquín Agulló Hernández, per tots conegut com "Ximo", va nèixer un 17 de gener de 1948.

La seua vocació festera estava lligada al fet d'haver-se establert amb la seua família, als quatre anys, a Villamar, antic maset dels Moros Marins, on al llarg de set anys (entre 1952-1959), va rebre el caliu de la filà.

Va ingressar a la filà l'any 1962, amb 14 anys, participant activament en tots els actes i formant part de la Junta de la filà i de la Junta de Festes.

Sentia un gran orgull d'haver sigut portador de la Relíquia l'any 1992, i de ser artífex del "timonet i herbero" a la Diana de Sant Blai. Però el que més l'omplia de satisfacció era haver transmès al seus un gran sentiment mariner.

Sempre ha mostrat la seua col·laboració, caràcter amistós i amb gran sentit de l'humor. A tots ens ha tret el somriure en algun moment.

El passat 22 de març, amb un sentit "Cant del Mariner", i amb les veles al vent, s'endinsava a la mar per sempre.

Ximo, al nostre cor sempre sentirem que continues remant amb nosaltres.

Descansa en Pau.

Eduardo Vañó Pascual

Eduardo Vañó Pascual va nèixer a Bocairent el 14 d'octubre de 1958. Es va apuntar mosqueter l'any 1975. Des de ben menut participava en les festes

de la mà del seu pare anant al maset i jugant com qualsevol xiquet pel carrer mentre els majors feien la "xerradeta" en el maset vell.

Amb tan sols 9 anys, va poder disfrutar amb orgull de la capitania del seu pare l'any 1968. Aquest any el seu pare li va deixar "la banda i la capa de capità" perquè poguera gaudir de la festa.

Encara que Eduardo no ha estat mai a cap junta, era l'encarregat d'aprovisionar el maset de llenya i quan ja feia frescoreta i s'aproximava el Panellet sols havíem de dir: *Eduardo... la llenya*, i més prompte que tard, ja teníem la llenya descarregada al carrer. Aquest fet era motiu d'esmorzar o sopar per entrar la llenya en qualsevol junta.

Eduardo era una persona molt sociable, amable i tractable, tot açò feia que es portara molt bé amb tota la gent al maset. La seua malaltia no va impedir que poguera disfrutar de les seues últimes festes l'any 2020. Però, els dos anys de pandèmia i l'avanç de l'alzheimer, li han impossibilitat poder portar la Relíquia de Sant Blai aquestes festes 2023.

Eduardo va transmetre el seu esperit de festa als seus fills, que ben orgullosos continuen amb la tradició familiar de pertànyer a la Filà de Mosqueters.

Eduardo ens va deixar un 28 de març de 2022, una gran pèrdua per a la Filà que el recordarà sempre i sobre tot en Festes. Allà a on estigues...DESCANSA EN PAU.

COL-LABORACIONS DE LES FILAES

Filà d'Espanyoletos

Any de fundació: 1903

Número de components: 213 (inclosos els menors de 18 anys)

Maset: any d'inauguració 1989 - carrer Baixada Sant Crist, s/n

CAPITANIA
ALFERESIA

ÓSCAR GARCÍA LÓPEZ
ANDRÉS ASENSIO FERRE

PRESIDÈNCIA
VICEPRESIDÈNCIA
SECRETARIA
VICESECRETARIA
TRESORERIA
VICETRESORERIA
VOCALS JUNTA DE FESTES

VOCALS

Alicia Beneyto Belda
Manolo Espinós Silvestre
Mònica Gómez Molina
Lluís Beneyto Micó
Salomé Beneyto Calabuig
Luisa Belda Pérez
Raquel Sanz Molina
Eva Mª Gómez Molina
Damián Sanchis Tormo
Sonia Camarasa Olivares
Hugo Beneyto Belda
Francisco Beneyto Calabuig
Damián Beneyto Micó

DOCUMENTALISTA

Rafael Molina Sempere

BANDA DE MÚSICA

Unió Musical Benicadell de Castelló de Rugat

Mª Teresa Casa Vicedo, primera dona amb 75 anys en actiu a les nostres festes

Any 1950

*“Som l’orgull de la nostra festa,
per això anem sempre davant...”*

Tal i com diu la nostra cançó, la nostra filà està d'enhorabona i és un orgull per a nosaltres poder dir que Mª Teresa Casa Vicedo és la primera dona de les festes de Bocairent en complir 75 anys en actiu.

A Bocairent va ser en la dècada dels 40 quan les dones van començar a formar part de les llistes oficials de les filaes. És a l'any 1943 quan es registra la primera Mora Vella, 1944 la primera Granadera, 1947 la primera Espanyoleta i 1948 la primera Contrabandista...

Encara que va haver dones apuntades abans que Mª Teresa, ella ha sigut la primera en mantenir-se com a festeria 75 anys.

Com a bocairentins, podem estar tots ben orgullosos d'aquesta fita. Als pobles del voltant, que també celebren festes de Moros i Cristians, excepte a Banyeres que també van començar a participar les dones a la dècada dels 40, en general podem dir que la dona s'inicia en la festa de forma oficial a la dècada del 80 a pobles com Ontinyent, Beneixama o Castalla i a la dècada dels 90 en pobles com Cocentaina o Alcoi.

Mª Teresa pertany a una família molt vinculada a la nostra filà ja que el seu iaio Pepe (Pepico) i el germà d'aquest, Demetrio, van ser uns dels fundadors de la Filà d'Espanyoleros.

El pare de Mª Teresa, Vicente, la va apuntar per augmentar el número d'espanyoleros. D'aquesta forma intentaven evitar que desapareguera la filà, tal i com va passar amb l'Antiga Espanyola, de la qual ells també van ser membres i que va desaparèixer per falta de socis.

Tot i ser una família que no vivia tot l'any a Bocairent, l'esperit fester estava i està ben present. De fet, mai han faltat a les festes del nostre poble. El dia de Sant Blai ha estat sempre per a la família Casa el dia més important de l'any i l'excusa per reunir-se tots. Mª Teresa recorda amb molta estima que el seu pare sempre posava música festeria als seus viatges en cotxe. Aquesta passió per la festa la va inculcar als seus tres fills: Juan José, Mª Teresa i Mª Vicenta. Així

Any 1951

Any 1952

com ella l'ha inculcada al seu home i al seu fill Pablo. Mª Teresa recorda que als seus inicis, com que no hi havia cap xiqueta més, ella solia ajuntar-se al maset amb el seu germà i la seua quadrilla, amb els quals, excepcionalment, va arribar a formar esquadra el dia de l'Entrada, quan ella tenia només sis anys.

La resta d'anys de la seua infantesa eixia a l'Entrada en una carrossa pròpia amb la seua família. Per a poder participar en l'Entrada, va agafar la banda i va ser capitana l'any 1961, uns anys després va substituir un capità que estava de dol i a l'any 1975 va participar en la capitania de la seua germana Mª Vicenta.

Any 1959, amb la banda d'alferes

Any 1953

Capitania l'any 1961

Com a curiositat, l'any de la seua capitania es van estrenar els vestits oficials de càrrecs dels Espanyoletos: Capità, Alferes i Ambaixador. Per tant, Mª Teresa va ser la primera dona en vestir aquesta indumentària que, per estar pensada per a homes, li venia molt gran. Sa mare i sa tia li'l van haver d'arreglar perquè se'l poguera posar. Tot i això, el dia de Sant Blai se'l va posar el seu iaio perquè li feia molta il·lusió i eixe dia i el dia de Moros i Cristians, Mª Teresa en va vestir un altre d'especial.

Al no haver més dones, no podia fer esquadra per a eixe dia. Sí que participava tots els anys en altres actes com la processó de Sant Blai i, sobretot, en la disparada, acte del qual ha gaudit molt durant la seua trajectòria festera.

Durant els seus anys de joventut, en els quals estava estudiant a València, li va passar pel cap repetides vegades donar-se de baixa, però son pare li va dir que això no ho consentiria mentre ell visquera. En aquesta època solia vindre acompanyada d'alguns amics i amigues per tal de tindre ambient al maset.

Als anys 70 comencen a apuntar-se les primeres dones, totes elles filles de socis. Va ser aleshores quan es va plantejar la indumentària oficial femenina.

Les 9 dones que hi havia apuntades en eixe moment van fer una votació entre falda o pantaló. La votació va ser a l'antic restaurant "Casa Gràcia" i el resultat va ser

Any 1978, esquadra mixta

Entrada 1997

Entrada 2012

Any 1975, al boato de la capitania de Vicen

5 vots a favor de la falda i 4 vots a favor del pantaló. Els homes de la filà van decidir quedar-se al marge de la votació i respectar la seua decisió.

Tot i que la primera falda que va lluir Mª Teresa de menuda era plisada, després de la votació es va dissenyar la falda que encara portem en l'actualitat.

La primera esquadra oficial femenina de la filà d'Espanyoletos va eixir a l'Entrada en l'any 1982. Mª Teresa, de vegades, tenia dificultat per vindre a assajar les variacions, però feia un esforç per poder eixir en l'esquadra.

En l'actualitat, Mª Teresa és la número 1 de la nostra filà. Ella destaca que la integració de la dona en la festa és de les millors coses que ha viscut en aquestos 75 anys de festeria. Així com que mai s'ha sentit discriminada o desplaçada al maset per ser dona.

Tira en falta l'espontaneïtat de la que gaudien els festers quan les filaes eren menys nombroses, així com l'ambient més familiar d'aquella època.

Des de la teua filà, et donem la més sentida enhorabona, Mª Teresa i esperem veure't molts anys més:

"Pel carrer del Ravalet..."

Filà de Granaders

Any de fundació: anterior a 1860

Número de components: 162 (inclosos els menors de 18 anys)

Maset: any d'inauguració 1985 - carrer Baixada Sant Crist, s/n

CAPITANIA
ALFERESIA

JÚLIA CANTÓ FERRE
DAVID MOLINA MARCO

PRESIDÈNCIA
VICEPRESIDÈNCIA
SECRETARIA
VICESECRETARIA
TRESORERIA
VOCALS JUNTA DE FESTES

Juan Vañó Vañó
Blai Ferrero Alcaraz
Àngela Molina Botella
Vicente Sampedro Belda
Francisco Sanz Molina
Jordi Molina Peidro
José Ferre Beneyto
Ximo Perigüell Castelló
Lara Sampedro Belda
Blai Molina Peidro
Pascual Martí Morrió
David Molina Calatayud
Cristóbal Nàcher Berenguer

Chelo Ferre Aparicio
Juan J. Cortés Alberó
Rafa Francés Sanz
Teresa Martí Sempere
Pere Gómez Tormo
Ramon Francés Francés

VOCALS

CRONISTA DE LA FILÀ

Luis Vañó Asensio

BANDA DE MÚSICA

Lloc Nou d'En Fenollet

CRÒNICA 2022

Filà de Granaders

Els inicis d'aquest any han estat marcats per les restriccions sanitàries a causa de la Covid-19. Tot i que, uns mesos abans, a partir del mes de novembre de 2021 es van poder reprendre algunes activitats als masets, com per exemple el 6 de novembre de 2021, quan vam poder reobrir el maset per a fer l'assemblea i el sopar de panellet. L'assemblea va donar peu a fer la inauguració de la reforma del saló gran del maset, amb un aperitiu que va servir de retrobament per als membres de la filà.

Passades les festes de Nadal, la situació sanitària va tornar a complicar-se i les restriccions ens forçaren a contindre el nostre desig de fer festa. L'Associació de Festes de Moros i Cristians va convocar a les filaes a una consulta per conèixer l'opinió dels i les festeres sobre la conveniència de fer festes, plantejant diverses opcions (fer festes ajustant-se a les mesures de restricció, ajornar les festes a altre moment de l'any o anul·lar les festes). La filà de Granaders va convocar la consulta el diumenge 16 de gener amb la

possibilitat de votar de forma presencial o de forma telemàtica. Cal destacar l'alta participació. El resultat de la nostra filà va ser, de forma molt evident, l'opció d'anul·lar les festes per a aquest any.

Aquest resultat va coincidir amb les altres filaes. De manera que, aquest any només hi va haver la presentació del cartell i del programa de festes, la representació del sainet i els actes religiosos celebrats a l'interior del temple parroquial. La nit del ciri es va celebrar el 24 de gener. Una foto als peus del dosser de Sant Blai va deixar constància d'aquest únic acte de filà de les «no-festes» de 2022.

Panellet de la filà de Granaders

El mes de març es van alçar les restriccions i vam reprendre els sopars de panellet al maset. Per fi, el mes d'abril vam poder tornar a fer festa al carrer. La missa del panellet, el sopar i la desfilada es van celebrar el dissabte 2 d'abril. Les baixes temperatures d'aquella nit ens van permetre desfilat amb manta. La participació va ser prou nombrosa. Al finalitzar la desfilada va tindre lloc la cordà de festes que no va poder celebrar-se el dia del sant Crist.

La processó de l'Amarraet

El 15 d'abril, Divendres Sant, es va celebrar la processó del soterrar on la filà de Granaders participem amb la imatge de l'Amarraet. L'acte va continuar amb el tradicional sopar al maset.

Festa del panellet

El 30 de juliol va tindre lloc el sopar i desfilada de la festa del Panellet. Prèviament al sopar, vam fer un previ amb «canya i tapa» al pati del maset. La participació al sopar va ser nombrosa, com també ho va ser la desfilada.

El 6 d'agost es va celebrar el sopar de paelles. En aquesta ocasió van participar més de 80 persones.

Cal agrair la col·laboració del grup de cuiners de la filà: Vicent, Toni i Paco. Així com la col·laboració de Manolo i Lucía Espinós en cedir-nos l'espai per poder emmagatzemar i preparar el sopar.

El dissabte 17 de setembre es va celebrar l'homenatge als festers amb 50 anys en actiu. En aquesta ocasió, la filà de Granaders teníem quatre components homenatjats: Daniel Espinós Sanz, Blas Molina Tudela, Manolo Vañó Ferre i Juan Vañó Monerris.

Reforma al maset

El mes de setembre es va iniciar la reforma dels lavabos del maset. Una obra molt demandada pels membres de la filà, que ens ha permès renovar les instal·lacions i dotar el maset d'un lavabo accessible per a persones amb mobilitat reduïda.

El 8 d'octubre vam fer una «fuera» de la filà amb capejada, dinar i *tardeo*. El 15 d'octubre va tindre lloc la desfilada infantil de la fira. Aquest any van participar Aitana Valera Ibáñez i Pol Felipe Perigüell. El nostre agraïment a ells i a les seues famílies.

Tot i que no vam poder celebrar les festes de 2022, a poc a poc hem anat recuperant l'activitat habitual de

l'any fester. Desitgem que les festes de 2023 puguem celebrar-se amb normalitat i que les puguem gaudir amb la intensitat amb què les hem somniat el dos últims anys.

Bones festes i Vítol al patró Sant Blai!!

La junta.

Filà de Contrabandistes

Any de fundació: anterior a 1864

Número de components: 200 (inclosos els menors de 18 anys)

Maset: any d'inauguració 1977 - carrer Vinalopó, 1

CAPITANIA
ALFERESIA

ESTER SANCHIS PUERTO
VANESA PALAO TORTOSA

PRESIDÈNCIA
VICEPRESIDÈNCIA
SECRETARIA
VICESECRETARIA
TRESORERIA
VICETRESORERIA
VOCALS JUNTA DE FESTES

VOCALS

Ricardo Reig Molina
Josep Miquel Molina Puerto
Jairo Vañó Reig
César Vañó Reig
Juli Beneyto Castelló
Inmaculada Reig Molina
Ignacio Pérez García
Francisco José Reig Molina
Juan Bta. Reig Molina
Mª Amparo Reig Gisbert
David Cuerda Puerto
Mª Àngeles Sirera Palao
Esperanza Conejero García
Laura Campos Rodríguez
Montserrat Ribera Martínez

Nacho Cortés Francés
Jordi Molina Puerto
Antonio García Molina
Javier Martí Morrio
Enrique Reig Beneyto
Begoña Reig Gisbert
Mª Rosario Vañó Reig

BANDA DE MÚSICA

Associació Unió Musical Bocairent

L'experiència de ser president

En el nostre món fester la figura del president no ha sigut un càrrec acceptat de bon grat i esporàdicament ha sigut voluntari, ja que en la Festa a tots ens agrada disfrutar-la més que organitzar-la, tot i que en moltes ocasions una cosa no lleva l'altra.

Amb el present article volem reconèixer la figura de tots aquells que han accedit a la presidència i ens han permès portar endavant la Filà, evidentment recolzats per un gran número de membres que han format part de les diferents Juntres Directives.

Els hem demanat mitjantçant unes poques preguntes, que ens resumiren i contaren la seua experiència, per a que quede per a la història.

Dos són els Contrabandistes que han sigut presidents i que ja no estan entre nosaltres. La primera Junta Directiva com a tal es formà al 1966, sent el nostre primer president de fet Enrique Reig Abad, el qual estigué al front de la Filà fins 1969, prenent el

relleu un altre dels històrics contrabandistes, Vicente Molina Belda, que ho fou des de 1969 a 1975.

Ja seguidament, són els presidents que encara formen part activa de la Filà, els que ens responen a les preguntes plantejades, les quals són les següents:

PREGUNTES / PREGUNTAS

- 1. D'on li ve la vena Contrabandista? / ¿De dónde le viene la vena Contrabandista?**
- 2. Quina va ser la seua primera sensació després de ser triat com a President de la Filà? / ¿Cuál fue su primera sensación después de ser elegido como Presidente de la Filá?**
- 3. Li va ser fàcil el recabar gent per formar la Junta Directiva? / ¿Le fue fácil recabar gente para formar la Junta Directiva?**
- 4. Havia format part d'alguna Junta anteriorment? / ¿Había formado parte de alguna Junta anteriormente?**
- 5. Hi ha alguna cosa que destacaria del seu mandat? / ¿Hay alguna cosa que destacaría de su mandato?**

- 6. Va haver alguna cosa que desitjaria haver portat endavant i no va poder ser pel motiu que fóra? / ¿Hubo alguna cosa que desearía haber llevado adelante y no pudo ser por el motivo que fuese?**
- 7. Creu que ha variat en alguna cosa el model de gestió de la Filà, des que vosté va ser President? / ¿Cree que ha variado en alguna cosa el modelo de gestión de la Filá, desde que usted fue Presidente?**
- 8. Alguna recomanació per als futurs responsables de la Filà? / ¿Alguna recomendación para los futuros responsables de la Filá?**
- 9. Una valoració general de la seua experiència com a President? / ¿Una valoración general de su experiencia como Presidente?**

José Reig Belda (1975-1983)

1. Viene de familia, concretament de mi abuelo.
2. Una enorme satisfacción.
3. No tuve el más mínimo problema.
4. Hasta ese momento de ninguna.
5. La construcción del actual maset en la calle Vina-lopó.
6. El no haber plasmado el espíritu festero de la Filà en la gente.
7. El derecho que tiene el presidente para escoger a los miembros de la Junta.
8. El poder inculcar en el festero que forme parte de la Junta con la debida responsabilidad.
9. Una satisfacción el haber sido elegido presidente por mayoría en la Filà de tus sueños.

Ricardo Reig Belda (1983-1991)

1. De la ascendencia y el entorno familiar, las palabras, los hechos y el ejemplo de mi padre, manifestando su pasión por los Contrabandistas. Pasión por la fiesta y que he procurado seguir su ejemplo, lo que ha conllevado el orgullo de ser Contrabandista.
2. Hasta que pasan unos días no te das cuenta de lo que conlleva este cargo. Conlleva una responsabilidad y un compromiso y por supuesto orgullo y satisfacción que los Contrabandistas hayan puesto su confianza en mi persona. Porque para bien o para mal tienes que ser el primero en todo y pensar que estás representado un colectivo festero, y que todos tus actos y decisiones serían observadas con detenimiento.
3. Si, gracias al contacto con gente de tu entorno, con pensamiento contrabandista y dispuestos a llevar adelante los destinos venideros de la Filà.
4. En 1969, fui nombrado representante en la Junta de Fiestas, siendo presidente Vicente Molina Bel-

da. Y desde ese tiempo he formado parte de todas las juntas hasta el año 2003 aproximadamente.

5. Después de la inauguración del "maset" en 1978, por obligación había que hacer cosas por lo que mi aportación fue casi necesaria. Destacaría la realización de la cocina en la planta baja, así como la ampliación de la "llar", donde hacíamos las paellas y también en donde se hacen actualmente. También se hizo un cuarto de aseo en el rincón izquierdo al bajar por la escalera. Realizamos la confección de los estatutos, pues ya éramos una asociación. Se formalizó la compra del solar, propiedad de los Granaderos. Importante fue la aprobación del cambio de indumentaria del traje de las mujeres, es decir del de campera al actual. Y realizamos una gran fiesta en el reconocimiento y homenaje a nuestros mayores.
6. No voy a opinar, pues para mí fue un honor ser presidente, con mucha satisfacción, durante ocho años. Muchas fueron las alegrías, pero también muchos problemas y disgustos.
7. En mis años, la figura del presidente era más presidencialista, es decir, muchas veces ordeno y mando. En los tiempos actuales, son más ordenadas las Fiestas, pues para cualquier actuación son necesarias, asambleas y reuniones, mucho papeleo, por lo que, en cierta manera, mucha gente no participa en los actos de fiesta. Mi opinión es que antes era más fiesta, más familiar en esos años. Por supuesto disponemos de mejores instalaciones en el momento actual.
8. Ante todo, que su norte sea su pasión por la fiesta y por los Contrabandistas, lo que conlleva entre otras cosas, dedicación y servicio para los demás.
9. Ante todo, orgullo y satisfacción, aunque hay momentos de moral baja. El ser presidente te implica ser ejemplo en tus actos y por supuesto tener contacto con otros responsables, tanto a nivel de fiesta como personal. Muchas veces defender lo que somos y hacemos. De ser así mantienes amigos que perduran en el tiempo que es casi lo principal.

Enrique Reig Ferre (1991-1995)

1. Bé, el meu avi ja era Contrabandista, també mon pare i tots els seus germans, quasi tots els meus cosins per part de mon pare; el meu germà i els seus fills, i com no, també els meus dos fills. Tota una vida de Contrabandista.
2. A banda d'una gran satisfacció per haver sigut elegit per tota la Filà, una gran responsabilitat pel càrrec que comporta ser president de la que per a nosaltres és la millor filà de totes i que hem 'mamat' des de xicotets.
3. La veritat és que no, ja que a totes i tots als que els vaig proposar ser de la junta directiva em van dir que avant amb els càrrecs que havia pensat i que vaig assignar per a ells. Van estar encantats de col·laborar amb mi, crec que vam fer una bona 'pinya'.
4. Sí, en l'anterior junta directiva a la meua, que va presidir Ricardo Reig Belda. Vaig estar de representant de la Junta de Festes per la nostra filà, així com corresponsal i cronista de la Filà en la UNDEF.
5. Doncs jo crec com de bé va transcórrer tot el mandat, amb la meua Junta i, per descomptat, amb tota la Filà; i com no, la satisfacció personal d'haver sigut president de la meua Filà.
6. Jo crec que vam fer el que requeria el moment i tot ho vam dur molt bé fins el final del mandat, adaptant-nos a les circumstàncies.
7. Sempre varien les coses degut al creixement de la Filà i als temps que corren, com algun canvi en els estatuts o reglaments. També la incorporació de les xarxes socials, telemàtica, les diferents maneres de comunicació etc...I moltes coses que la festa a través de la Filà va evolucionant.
8. Considere que no sóc jo el que ha de donar alguna recomanació als futurs responsables de la Filà ja que comptem amb gent jove molt ben preparada i que volen allò millor per a la Filà.
9. Com he dit anteriorment l'experiència, la satisfacció i el treball que es va fer pensant sempre en el bé de la Filà. El deure complit i el sentiment d'haver sigut president dels Contrabandistes és el més gratificant.

José Vicente García Ferre (1995-1999)

1. Com era molt habitual abans, l'afició per una Filà o una altra, solia vindre per via familiar. En el meu cas, vaig viure la festa des de xiquet veient el meu iaio i al meu germà, i per ells tenia clar que volia ser Contrabandista, encara que quan em vaig donar d'alta als 16 anys, van sorgir els dubtes per tindre a quasi tots els amics en la Filà de Mosqueters, però al final eren més les ganes de ser Contrabandista que les d'estar amb els amics de sempre.
2. La primera, va ser de "terra traga'm". Recorde el moment d'anar obrint paperetes i escoltar el meu nom, i com m'anava sentint cada vegada més xicotet en la meua cadira, sense saber on amagar-me.

Venia d'estar quatre anys com a representant de la junta de festes, i vertaderament, el que m'abellia era viure les següents festes el més tranquil possible.

Però passat el primer moment d'incredulitat, el sentiment va ser d'agraïment per la confiança depositada en la meua persona, per la majoria dels components de la Filà, i d'acceptació il·lusionada del càrrec.

3. La veritat és que no va costar massa. Vaig tindre en compte algunes persones que ja havien tingut experiència en la junta i vaig procurar incorporar alguna gent nova, intentant que estigueren representades la majoria de les "quadrilles" que conformaven la nostra Filà. Evidentment, no tots em van dir que sí, però no va ser massa costós.
4. Abans de ser jo president, havia format part de la Junta en dos ocasions, primer sent president Ricardo Reig Belda, des de 1984 a 1987, i després amb Enrique Reig Ferre en els anys 1992 a 1995. Posteriorment, vaig tornar a ser de la junta en altres dos ocasions, sent Blas Pérez Vañó el president des de l'any 2000 al 2003 i amb Joan Antoni Puerto Vañó del 2008 al 2011. Junt als meus quatre anys de presidència de 1996 a 1999, un total de 20 anys en la Junta.
5. Gràcies a la gestió de l'anterior o anteriors presidents, la Filà havia aconseguit per fi el terreny per a l'ampliació del maset que ja portava anys quedant-se xicotet. En el moment en què em vaig fer càrrec de la presidència, s'esperava que començaren ràpidament les obres de reforma. No sé si va ser encertat o no, però jo estava convençut, que abans de demanar diners als components de la nostra associació, havíem de preparar les "accions o participacions" de la Filà, perquè almenys ens sentíem realment com a propietaris i coparticipants d'estes reformes. Per a dur a terme este treball, vàrem crear una comissió perquè donara forma, a base de moltes reunions, a un reglament que deixàrem aprovat per l'assemblea al final de la legislatura. Hui en dia, em fa la impressió, que a la figura de les accions ja no se li dóna ninguna importància però, a mi, en eixe moment encertada o equivocadament, em semblava un pas previ que calia donar, per a la molt esperada reforma del nostre maset.
6. No crec que tinguera cap gran projecte que se'm quedara per fer, vaig tindre clar que la meua presidència era una etapa de transició perquè més avant es poguera escometre amb garanties la reforma del maset, i veient el resultat final, no em penedisc de no haver-me precipitat.
7. Crec que no ha variat molt en línies generals. Evidentment, s'han produït canvis en la forma d'entendre la festa i, per tant, això fa que alguns xicotets detalls s'hagen modificat, o hagen de plantejar-se de forma diferent de com ho vàrem viure nosaltres. Però veig que sempre són adaptacions o adequacions a les noves problemàtiques que ens porten els nous temps que vivim.
8. Afortunadament, els responsables de la nostra Filà sempre han sigut persones amb personalitat

i molt centrades en les tasques que exerceixen, per la qual cosa, no m'atrevisc a recomanar-los res que no siga que no decaiguen en la seua labor, i que continuen volent a la Fila com ja han demostrat. Crec que en eixe esperit d'entrega i treball està la clau de l'èxit.

9. En general, crec que va ser una experiència molt bona i molt gratificant a nivell personal. He d'admetre, que van haver-hi alguns moments d'una certa dificultat, però que amb l'ajuda de la resta de la junta i d'altres membres de la Filà, vàrem aconseguir tirar endavant.

He de reconèixer també, que el caràcter de la nostra Filà respecte a les juntes directives i les seues decisions, generalment, sempre ha sigut de total suport, sense fer grans problemes de qüestions que simplement parlant se solucionaven.

Pel que aprofite per a donar les gràcies a tots i totes les components de la Filà pel dit suport, i els demane que seguisquen amb el mateix tarannà, demostrat al llarg dels anys.

Blas Pérez Vañó (1999-2003)

1. Mi incorporación a los Contrabandistas se pierde en el recuerdo de mi infancia. Fue de la mano de mi padre, que desde joven era componente de la misma, quien me inició en la fiesta. Cabe decir que mi padre fue Presidente de la Junta de Fiestas de Bocairent en el período 1952 a 1958. En cuanto a mí, a los 6 años vestí mi primer traje de contrabandista y hasta los 61 años lo he lucido casi sin interrupción.
2. Diría que fueron dos sensaciones enfrentadas. La primera fue de satisfacción al ver que la gente confiaba en mí. La siguiente fue de susto por si no conseguía estar a la altura de las circunstancias.
3. Mi inquietud por la responsabilidad adquirida se desvaneció al solicitar y obtener el apoyo requerido para formar la junta. Desde aquí expreso mi agradecimiento a todos los componentes que en su día colaboraron para facilitar mi gestión.
4. Mi primera incorporación a la Junta de la Filà o Asociación fue en el año 1976, siendo presidente José Reig Belda. Era el responsable de los asuntos económicos para la construcción del maset situado en la Calle Vinalopó. Cargo que desempeñé hasta que fui elegido Presidente en el año 1999. Por tanto he formado parte de las Juntas ininterrumpidamente durante 27 años incluidos los cuatro de Presidente. También he sido Representante de la Filà en la Junta de Fiestas de Bocairent y Vicepresidente de la misma.
5. Considero que constituye suficiente éxito el hecho de que las cosas funcionen con normalidad. Pero para entrar un poco en detalles diría que hicimos que el armamento de los hombres se adquiriera en propiedad, anteriormente pertenecía a la Asociación. Regulamos el armamento que utilizan las mujeres. Dimos forma a los títulos de propiedad del maset. Impulsamos las cenas mensuales del panellet formando varios grupos o còmpuls. Abri-

mos una puerta en la planta baja del local social para mayor comodidad y como salida de emergencia. También se acondicionó el camino que facilita el acceso a los vehículos para la carga y descarga en dicha planta baja.

6. Sí que hubo un proyecto que me hubiera gustado emprender y no pudo ser. Como responsable que era de los asuntos económicos del inmueble de la Filà me hubiera gustado acometer la ampliación del local que tanto estábamos necesitando. Tan pronto como empecé la Presidencia toda la Junta nos pusimos en marcha. Después de tener los planos, presupuestos de empresas constructoras y cálculos financieros, al solicitar el permiso de obras al Ayuntamiento no nos lo podían facilitar. Incomprendiblemente en el nuevo Plano Urbanístico de Bocairent el maset y todo el grupo de casas adjunto había quedado fuera de la zona edificable. Pedimos a las autoridades municipales que modificara esta parte de las normas urbanísticas para que quedara como estaba anteriormente. Cosa que se consiguió transcurridos algunos años, cuando mi presidencia había concluido.
7. Por supuesto las nuevas tecnologías como Internet y telefonía móvil han condicionado la manera de gestionar muchos temas. El cobro de la Ratlla, el pago de la misma, convocatorias de Asambleas y avisos de cualquier índole se han simplificado mucho. Actualmente me encuentro algo desplazado de los temas festeros. Pero mi apreciación sobre la actual gestión de la Filà de Contrabandistas es que las cosas funcionan excelentemente.
8. La fiesta, como todo, evoluciona y tiene que reajustarse a los nuevos estilos de vida. A veces la evolución es trepidante y la adaptación es difícil de encauzar sin desviarse de la tradición. De todas formas las nuevas generaciones son las que tienen que decidir cómo quieren que sean las fiestas en el futuro.
9. Vivir la fiesta como presidente implica estar pendiente todo el año para que todos los actos se desenvuelvan correctamente. Muy diferente a la despreocupación, alegría y diversión con que la vive el festero. A pesar de ello la experiencia es enriquecedora y fundamental para conocer todos los rincones de la fiesta.

Josep-Vicent Ferre Domínguez (2003-2007)

1. Diríem que són familiars: rebesavi, besavi, avi, pare... És una qüestió, per tant, de tradició familiar, a la que després s'afegeix la pertinença al grup social de la filà.
2. Sorpresa. No estava en l'assemblea. Treballava eixe dia de l'Eixabegó. Recorde que em trobava a l'Institut «Andreu Sempere» d'Alcoi, en una reunió amb directors. Em va telefonar primer Vicent Puig Conejero. Pensava que era una broma. Després, ja es va posar en contacte amb mi Blas Pérez Vañó, que era el president.

3. No. Sí que fou un tant complicat trobar representants per a la Junta de Festes. En principi, tots i totes fugien d'aquesta funció.
4. Sí, però sempre com a vocal amb funcions molt limitades a causa de residir a Alcoi: redacció d'articles de la filà per al programa de festes, etc.
5. La incorporació d'activitats culturals de la filà: exposició de pintura «Els contrabandistes i la festa» (2004), exposició fotogràfica «Retalls. Contrabandistes» (2005), concurs literari per a la redacció d'un nou «Contrabando» (2006), publicació del llibre «Diuen que vinc del maset...» (2007). Redacció i aprovació del nous estatuts de la filà (2004) per adaptar-los a la nova normativa estatal. Participació en el Iencontre nacional de Filaes Contrabandistes (Ontinyent 2004). Desfilada del dia del ciri per primera vegada un diumenge per la vesprada (2004). Concessió de la distinció de la filà a Rosario Marco Puerto (2006). Gestions per a la redacció del projecte d'ampliació del maset.
6. Dos:
 - L'ampliació del maset. No es va aconseguir la majoria suficient en la primera votació i es va ajornar el projecte una temporada. En una segona votació es va aprovar, però ja va ser la junta següent la que va dur a efecte l'ampliació i rehabilitació.
 - No haver consolidat com a acte anual fester el «Contrabando».
7. Encara que el model és semblant, ja que les competències són reduïdes, totes les juntes han aportat iniciatives per a millorar el funcionament de la filà.
8. Mantenir eixe difícil equilibri entre tradició i innovació.
9. Tinc bon record. Estic agraït per la col·laboració de totes i tots. La valoració l'han de fer els altres.

Joan Antoni Puerto Vañó (2007-2011)

1. De mon pare, Manuel Puerto i també dels meus germans majors i, a més a més, per casa dels pares hi havia moltes fotos de les meues germanes a la gropa, fotos de festes, és a dir, que de ben menut he viscut l'ambient de la filà.
2. Va ser en primer lloc de sorpresa i de no donar crèdit, creia que era una broma perquè estava treballant i em van telefonar els amics per a dir-m'ho, i fins i tot es va posar el meu germà Manolo per confirmar-me que era de veritat i en un principi vaig dir que no, que buscaren un altre. Però quan vaig tornar al poble em van mamprendre entre els uns i els altres i vaig acceptar el càrrec.
3. No va ser difícil, des d'un primer moment tenia clar que volia gent més jove que jo i buscava la paritat o fins i tot més representació de dones, i quasi totes, llevat de qui tenia dificultats per família o treball em van dir que sí. Els vaig demanar de portar els càrrecs de finances, administració,

secretaria; i els homes, entre joves i més veterans, s'encarregaren de les qüestions d'organització de la festa, com ara desfilades, maset i altres.

4. No.
5. Els quatre anys del meu mandat, sobretot els dos primers van estar molt marcats per l'ampliació del maset, amb tot el que això comporta, pel que diria que va ser més gestió i administració de la reforma del maset que de la pròpia festa.
6. Sí, en les sopaetes de la junta comentàvem i projectàvem coses a millorar, com el sergent de la filà que era una figura a desaparèixer com ha passat, els soparets de cada panellet, canviar la música de la diana, desfilades, etc.
7. Sí, sí que ha variat i afortunadament a millor, sobretot la comunicació, la gestió dels comptes. Sens dubte les xarxes socials han estat fonamentals per a millorar aquest aspecte.
8. Tenint en compte com de "delicat" és gestionar/dirigir/administrar una associació com és una filà on tots tenim drets des del moment que paguem una quota, opine que la JUNTA ha de ser molt sensible a la varietat de caràcter, preferències dels associats i ha d'intentar consensuar les mesures a aplicar per al bon funcionament de l'associació, així a l'hora de les crítiques tindrà la tranquil·litat que eixa actuació o decisió s'ha aprovat per majoria.
9. Molt positiva i enriquidora.

César Vañó Reig (2011-2015)

1. La vena contrabandista em ve per les dues branques familiars. D'una banda el meu iaio Àngel "Pantorrilla" era el sergent de la Filà durant molts anys i li va transmetre a mon pare la vessant contrabandista. D'altra banda, el iaio Ricardo Reig, igual que els seus germans, era també Contrabandista. Aixina que podríem dir que no em podia escapar.
2. La primera sensació que vaig tindre quan em van escollir president va ser la de "quin marró m'han tirat damunt". Dic tirat, perquè no em vaig presentar, com la gran majoria dels presidents, sinó que l'Assemblea va considerar oportú que eixa legislatura havia de ser jo.
3. Recabar gent per la Junta va ser relativament fàcil. Jo sabia que els "puntals" amb els que em recolzaria no em fallarien, però com m'imagino que passa en totes les juntes, el càrrec més difícil va ser el dels dos membres que ens representarien en la Junta de Festes. Fins i tot vaig haver de fer un parell de canvis al llarg de la legislatura.
4. Anteriorment vaig formar part de la Junta de Blas Pérez durant 3 anys com a secretari; i amb la de Josep Vicent Ferre com a Vice-President i encarregat de la música. Este és un apartat del que m'encarregava també com a President i posteriorment encara hui amb les dues juntes de Ricardo Reig Molina.
5. El més destacat del meu mandat va ser el fet de que va coincidir l'any del 150 aniversari de la filà, un any de Relíquia i el canvi de dates de festes a

cap de setmana. Podria dir-se que va ser un mandat “mogudet”. Com a anècdota dir que aquella legislatura va ser la més llarga fins el moment, ja que va començar un dia d'Eixabegó, 6 de febrer, i va acabar un dia d'Eixabegó, 11 de febrer, després d'haver canviat les dates de celebració de les festes durant eixos anys.

6. Alguna cosa que m'haguera agradat portar endavant? Tenint en compte que va coincidir l'any de les celebracions del nostre 150 aniversari, com he dit abans, tot i que vam fer moltes coses, sempre mirant la part econòmica, alguna coseta es va quedar en el tinter. Però allò que més il·lusió em feia ho vam aconseguir: que la Filà poguera enregistrar un CD amb les cançonetes més nostres.
7. El model de Filà pràcticament no ha canviat, només fa 8 anys que vaig acabar i, tot i que cada President ha anat fent el que creia que era millor per a la filà, els canvis en les festes van molt poc a poc. Ara per exemple, està canviant-se la normativa relativa a les accions del maset.
8. Una recomanació que jo podria donar als futurs responsables de la filà és una que altre President no Contrabandista em va donar: “Açò és festa”, és a dir, no han d'agafar-se les coses massa a pit, sempre intentar que regne l'harmonia i intentar fer les coses bé.
9. En general pense que va ser una experiència enriquidora: Sempre es fan amistats i sempre es descobreixen coses noves de la festa (i fora d'ella), de les bones i de les no tan bones. Jo deia que van ser quatre anys de capitania, no en la part econòmica, sinó pel que fa a l'assistència de pràcticament tots els actes de festa que es fan durant l'any. Només em queda donar les gràcies a aquells que, formant part de la meua Junta, em van acompanyar durant els quatre anys de presidència, així com a les persones que sense formar part de la Junta també van estar al nostre costat sempre que se'ls va necessitar.

Xelo Beneyto Colomer (2015-2018)

1. Em ve perquè em vaig posar a festejar amb Enrique, ja que la meua família té arrels morovelles.
2. La veritat que va ser una impressió molt gran, em tremolaven les cames i no sabia com ho podia dur endavant, perquè no tenia ni idea.
3. No em va resultar difícil, ja que tenia l'avantatge que tinc nebodes, nebots i cosins a la Filà, així com una bona quadrilla, i tots em varen dir que avant.
4. No havia format mai de cap junta.
5. El que més destacaria, és que en este càrrec te n'adones de com és vertaderament la gent, la que està per ajudar-te i la que està pendent de les possibles errades, i res del que pugues fer els sembla bé.
6. En general vàrem fer tot el que ens vàrem proposar, el canvi del sergent anterior per un càtering.

Va costar un poc més de portar endavant el local del Sant Crist, si bé ha quedat genial amb l'ajuda de diversos membres i de donacions.

7. Nosaltres vàrem posar molt d'interès en la uniformitat de les esquadres, intentant que tots i totes portaren la indumentària correcta i al seu lloc.
8. Que el president o presidenta que estiga que faci el que crega que és millor per a la Filà, i jo quede a la seua disposició si fera falta.
9. Una experiència molt gran, amb molta feina i responsabilitat, però amb molts moments molt bonics.

Ricardo Reig Molina (2018-2026 es preveu)

1. Dels meus avantpassats, el meu besavi, va ser el que es “va iniciar en l'art del Contrabando.”
2. Era una cosa esperada, i per tant no sorprenent, si bé sempre és una responsabilitat gran.
3. En la primera legislatura sí que em va suposar un poc difícil ajustar alguns càrrecs i trobar dones que volgueren formar part. En la segona legislatura, recent encetada, va ser tot molt més fàcil, pel matí reelecció i per la vesprada junta formada, amb més gent que l'anterior.
4. Sí, de varies, i en dos com a vicepresident. En 1991, 1995, 1999 i 2011, a més de representant en la Junta de Festes el 1995, i secretari de la mateixa de 1995 fins al 2003.
5. Si bé hi ha diverses coses, el més destacable és d'ordre intern, haver aconseguit avançar el pagament d'una part important del préstec gràcies a l'eficaç gestió econòmica, i canviar la normativa per facilitar al màxim el poder apuntar-se sense suportar una càrrega econòmica elevada.
6. Tot i que les idees són moltes per portar a terme noves iniciatives, al no ser una Filà massa participativa fa difícil portar-les endavant.
7. El model de gestió ha anat variant des que jo forme part de les diferents juntes, abans els actes a organitzar n'eren menys, i el president assumia molta feina, ara la feina està més repartida, així com la comunicació de cara als membres de la Filà i dins de la junta, es més immediata i fluida, gràcies a les noves tecnologies.
8. La recomanació es rodejar-se de gent responsable en qui poder delegar i no haver d'estar damunt de tot, al temps que disfrutar del càrrec, que tot i la responsabilitat que comporta sempre té coses positives i et permet ampliar el ventall de gent que coneixes.
9. Tot i que encara no he acabat en el càrrec, des del minut u sabia que l'experiència seria positiva, gràcies al suport rebut per part de tots, membres de la Junta, col·laboradors, paellers, família, etc. S'inverteix temps, si bé crec que tots, des de la vessant que creguem convenient hem d'aportar el nostre granet d'arena a la societat d'una manera altruista i en benefici de la mateixa, i esta és una forma de fer-ho.

Filà Terç de Suavos

Any de fundació: 1867

Número de components: 404 socis i 4 socis d'honor (inclosos els menors de 18 anys)

Maset: any d'inauguració 1964/1982 - Placeta Sant Blai, 3

CAPITANIA
ALFERESIA

BLAS BELDA PASTOR
SERGIO GANDIA SILVESTRE

PRESIDÈNCIA
VICEPRESIDÈNCIA
SECRETARIA
VICESECRETARIA
TRESORERIA
VOCALS JUNTA DE FESTES

Júlia Molina Casanova
Hèctor Vañó Gómez
Carmen Mª Calabuig Guerra
Tamara Sanz Molina
Joan Antoni Molina García
Helena Belda Pérez
Adelaida Santonja Beneyto
Héctor Vañó Gómez
Teresa Vañó Gómez
Mª Àngeles Garrigós Doménech
Vicent Satorres Calabuig
Mila Pascual Alcaraz
Ana Belén Aledo Martínez
Eloy Vicedo Ferre
Andreu Vañó Sempere
Sergio Gandia Silvestre
Mamen Puerto Beneyto
Vicent Satorres Calabuig

ORGANITZACIÓ PIQUETE
VOCALS

CRONISTA

BANDA DE MÚSICA

Unió Musical de Montitxelvo

Reprenem la FESTA

L'any 2021 publicàvem l'article *Fa cent anys ja passen coses* i tancàvem una sèrie d'articles basats en el llibre del tio Julián, l'any passat, 2022, el dedicàvem al llibre editat per la filà on hem publicat el llibre sencer i tots els articles de la filà. Així i tot, encara quedava l'any 1922, del qual no en vam parlar perquè encara no feia els cent anys. Aquell any era recordat perquè s'havia fet un castell de fusta nou. Per a les festes del 2022 es va plantar una rèplica d'aquell castell que no va poder ser estrenat perquè les festes, a última hora, es va decidir no celebrar-les. La situació ha canviat totalment i, quan escrivim este article, ja s'han pogut celebrar els panellets amb normalitat. Hi havia moltes ganes de festa. Hi ha moltes ganes de festa. La filà no ha parat de créixer i ja passem de quatre-cents socis, és per això que s'ha decidit adequar el local de baix, que fins ara només era per als músics les quatre nits dels dies de festa, perquè puga ser utilitzat en bones condicions durant tot l'any i sempre que hi haja una afluència molt gran que obligue a ocupar els dos locals i així poder estar més amples. ¿I què farem dels músics? És la pregun-

ta que ens fem encara, però segur que hi ha moltes solucions i els dies de més aglomeració, entre dalt i baix, totes les persones que acudisquen al maset tindran un lloc adequat.

En l'article mencionat abans déiem que el capità del 2023 seria Sergio Gandia, perquè confiàvem encara que el del 2022 seria Blas Belda, però no ha sigut així, ja que finalment, Blas serà el capità del 2023 i Sergio haurà d'esperar al 2024. Deixarem així dos anys de buit en el calendari sense capitania: el 2021 i el 2022. Serà la segona volta en la història que no hi haja hagut capitànies.

De la ressenya del tio Julián d'aquell 1922 ja hem parlat en altres articles, només destaca l'estrena del castell, al qual li dedica pràcticament tot el text. L'anècdota més graciosa és que algú el va voler medir i va caure de dalt baix i se li van acabar les festes després del bac. El capità, Santiago Doménech, precedia al que seria quatre voltes capità al llarg de la seua vida Francisco de Paula Cabanes Cabanes. Una llàstima

que el tio Julián no escriguera res l'any 1923, era la tercera capitania de Paula i encara ho seria una volta més en 1933. Paula Cabanes havia sigut ja capità en 1912 i en 1916. També va ser el primer capità que va convidar a paella el dia de la publicació en 1912. La ressenya de 1916 no està completa en l'original, no obstant, aquell any s'estrenava l'himne a Sant Blai i en l'Entrada eixia una carrossa amb xiques vestides de suaves.

I com déiem, reprenem la festa, si no passa res tindrem unes bones festes i esperem que en vinguen moltes més amb normalitat. Enguany els suavos estrenarem mig maset. M'explique, hem remodelat la part de baix on s'hostatjaven els músics per a la filà. Així ara disposem del local de dalt per a tres-centes persones que poden estar assentades còmodament i el de baix, on podran estar unes cent vuitanta persones ben amples. La filà necessitava d'este espai, no per a tots els actes de maset, però sí per a alguns com són el sopar de la nit de Caixes, el dinar del dia de la Publicació o el dia de Sant Blai després de la processó. A més, tenim l'opció de poder utilitzar l'un o l'altre, ja que moltes nits per a sopar no caldrà obrir el local de dalt, perquè no es necessita tant d'espai.

La pregunta és ¿i què passarà amb els músics? La resposta és ben senzilla, caldrà buscar-los un altre lloc per a aquells que vullguen fer nit en el poble, però per a això hi ha moltes alternatives fora de l'espai del maset. De fet, en la Junta de la Filà ja tenim solucions per a les pròximes festes.

El més important per a la filà era poder estar tots en el maset, bé siga dalt, baix o en els dos espais, però tots en el mateix lloc.

Fa cent anys el maset estava en Sant Gaietà, *San Cayetano* deien els nostres avantpassats, estic segur que no s'imaginarien mai que en el 2022 tinguérem dos locals tan amples com els que tenim, amb les condicions actuals. Ni en somnis s'ho podrien imaginar, com tampoc nosaltres ens podem imaginar com seran les festes del 2122. De moment, hem introduït canvis en la manera de celebrar les festes que encara no sabem si han vingut per a quedar-se, com és el *Boinafest* que vam celebrar per primera volta el 19 d'octubre del 2019. Tot canvia i ara toca fer festa de vesprada, comencem la festa dissabte a migdia amb la cervesa, tot seguit ve el dinar i de vesprada, festa fins a la nit. Després qui vol sopa i continua, però la idea és passar la vesprada de festa amb la gent de

la filà. Un tipus de festa que s'ha posat de moda recentment i que a més ha entrat amb un nom en castellà, *tardeo*, que de moment serà difícil d'adaptar tal com s'està estenent la paraula, la qual passa com amb el *botellón*, que es posen de moda, entren en castellà i tenen mala adaptació al valencià.

També hem canviat alguns hàbits, enguany hem eixit a desfilat el dia del Panellet de vesprada, és a dir, vam fer un panellet de *tardeo*, ja que vam anar a dinar al maset i després vam eixir des del pont desfilant fins a la plaça de l'Ajuntament. A continuació vam tornar al maset on els que van voler van poder continuar la festa i cap a la nit es van posar entrepanes en les taules per als que vullgueren pegar un mosset i continuar la festa en el local de baix, que va acollir el primer acte de filà després de la remodelació.

BOINAFEST
1º FESTIVAL DE LA CERVEZA

Two beer mugs with foam and a red tassel on top, flanked by wheat stalks.

Ticket Dinar 18€*

ENTRADA LLIURE

CERVEZA - DINAR - MÚSICA
12:00 H 14:30 H 17:00 H
CANYA + TAPA INCLOU 1 CONSUMICIÓ CONCURSOS I SORPRESES

*Destinem 1€ del teu ticket del dinar a l'Associació de familiars de persones amb alzheimer de Bokairent

19 OCTUBRE | SUPERHITS
MÚSICA EN DIRECTE

 Terç de Suavos

 Plaça de Sant Blai, 3
Venda de Tickets al maset 12:00 a 14:00 hr.
Els Dies: 22/9 - 29/9 - 6/10 - 13/10

Vicent Satorres Calabuig
Bokairent, 24 de setembre de 2022

Filà d'Estudiants

Any de fundació: 1863

Número de components: 101 (inclosos els menors de 18 anys)

Maset: any d'inauguració 1972 - Plaça de l'Ajuntament, 12

CAPITANIA
ALFERESIA

VICENTE COLOMER MOLINA
ESQUADRA 'AL COMPÀS'

PRESIDÈNCIA
VICEPRESIDÈNCIA
SECRETARIA
VICESECRETARIA
TRESORERIA
VICETRESORERIA
VOCALS JUNTA DE FESTES

Juan Mestre Navarro
Vicente Beneyto Juan
Isabel Sirera Sanz
Sara Colomer Beneyto
Sergio Insa Moya
Maria Ferre Domínguez
Beatriz Satorres Verdú
Lourdes Cantó Sanz
Cristina Calatayud Real
Vicente Cerdá Silvestre

VOCALS

CRONISTA

Laia Villarrubia Belda

BANDA DE MÚSICA

Societat Instructiva Musical de Benigànim

L'Estudiantina en l'art: uns que venen i uns altres que se'n van

Com ja hem contat en altres programes, és a meitat segle XVIII quan sorgeixen les primeres Filades d'Estudiants. Les influències en el seu naixement les trobem en la vida del estudiants i de les seues populars estudiantines de les antigues Universitats de Salamanca, Alcalá de Henares, Lleida o València. Per tal de poder menjar cada dia, es reuneixen en una agrupació musical anomenada Estudiantina i fan gala de les seues virtuts a canvi d'un plat de sopa. Per estar preparats quan se'ls convida, porten al bicorn (o tricorn) una cullera i forqueta de fusta, un dels símbols actuals de totes les filades d'Estudiants.

Els estudiants són personatges pintorescos que criden l'atenció dels artistes plàstics i acaben sent protagonistes o secundaris de les seues creacions. En aquesta ocasió, ens fixarem en dos artistes en particular que, portant vides i carreres totalment paral·leles, en un moment determinat representen a les estudiantines en les seues obres.

UNS QUE VENEN: Gustave Doré

En 1862, el Baró francès Charles Davillier acompanyat pel dibuixant Gustave Doré realitzen un viatge per Espanya en un intent de reflectir i inventariar la forma de vida que va camí de desaparèixer davant el perill d'allò modern, convertint-se en una obra de referència en la literatura de viatges, tant pels textos com per les il·lustracions. Aquest periple va tindre com a resultat la seua obra més coneguda, *Viatge per Espanya* (*Voyage en Espagne*), que es va publicar el 1875, tot i que el llibre ja havia anat apareixent per entregues entre 1862 i 1873 en la revista de viatges *Le Tour du Monde*.

Una serenata de la Tuna.

Gustave Doré va nèixer a Estrasburg el 1832 i va morir el 1883 a París. Artista precoç i prolífic, va començar la seua carrera com a caricaturista però fou com a il·lustrador que va aconseguir la fama internacional. Són destacables, entre les seues obres, una edició de

la Bíblia, que li serví de targeta de presentació per a fer una gran exposició a Londres, o una edició francesa de "L'ingénieux hidalgo Don Quichotte de La Manche", de Miguel de Cervantes, basant-se en la seua experiència per la geografia espanyola i sent, per a la crítica, qui millor ha sabut reflectir l'imaginari de Cervantes.

Davillier parla dels estudiants de la Universitat de Salamanca i també dels de la d'Alcalá Henares, que són els que il·lustra Doré. D'ells diu que porten una vida «tunante», és a dir "ociosa, lliure i rodamón" i que solen passar gana. Quant al seu aspecte, assenyalava que el tratge dels estudiants està format de "sotana, larga túnica parecida a la sotana eclesiástica y el manteo, capa destinada a cubrir la sotana..." i que "no hay que olvidar el tricornio colocado de frente y adornado de la inevitable cuchara de palo, y las alpargatas trenzadas, común calzado de los pobres." I afegeix que tot això s'ha d'imaginar "deshilachado, rasgado, usado, remendado y agujereado."

OBRES:

Una serenata de la Tuna

Carrer estret que desemboca en una plaça. Nit de lluna plena que s'entreveu entre els núvols. Un grup d'estudiants, amb els seus instruments, fan una serenata sota el balcó d'una casa noble. Van vestits de la forma abans descrita, amb casaques i camises d'aspecte desgastat, bicorn i espadenyes. Els del primer pla toquen instruments de corda i de percussió: guitarra, violí, bandúrria i panderetes; els de segon pla sembla que toquen instruments de vent. Al fons, es veu la figura d'un home escalant per la façana de l'edifici.

El alegre caminar de la tuna

En el capítol dedicat al viatge entre El Escorial i Madrid trobem també una il·lustració amb la tuna com a protagonista. En aquest cas, veiem un grup d'estudiants, muntants a cavall, que avancen per un camí vora un desnivell. En les seues vestimentes destaquen el bicorn i la capa amb què s'abriguen.

Estudiantes de la tuna

En primer pla, un home assegut, recolzat en la paret, i un altre tombat al terra, recolzat. El primer per la dreta porta una pandereta a la mà i en la seua vestimenta d'estudiant distingim clarament el bicorn, amb la cullera i la forqueta travessades. Està donant foc al personatge del mig que, m'entre s'encén una cigarreta,

El alegre caminar de la Tuna.

ESTUDIANTES DE LA TUNA. L'Espagne, de Baron Charles d'Avillier. Illustración de Gustave Doré.

aparentment llig un llibre. Aquest també va vestit amb els abillaments propis dels estudiants, bicorn en cap. En segon pla observem un tercer personatge, també amb bicorn, i concentrat en la lectura.

UNS ALTRES QUE SE'N VAN: Antonio Gisbert Pérez

Antonio Gisbert Pérez va ser un pintor alcoià nascut el 1834 i que va morir el 1902 a París. Va començar la seua formació a la Real Academia de las Bellas Artes de San Fernando, de Madrid, desplaçant-se més tard a Roma. Representant de la pintura de grans esdeveniments històrics i en gran format, diuen els estudiosos que la seua carrera va estar marcada per l'afany d'aconseguir triomfar i el reconeixement de la crítica artística i, també, el reconeixement polític i que la seua obra va estar marcada per la utilització de tota classe de llicències i enfocaments personals.

El 1868, amb el triomf de "La Gloriosa", la reina Isabel II queda destronada i els liberals es fan amb el poder. Gisbert, simpatitzant d'aquest moviment i protegit pels seus màxims representants (Serrano, Topete, Prim), coneix al rei Amadeu I i acaba convertint-se en pintor de la Cort. Aquesta íntima relació farà que siga nomenat director del "Museo Nacional de Pintura y Escultura", ara Museo del Prado, des de 1868 fins a 1873. És llavors quan, arran de les lleis de desamortització, les col·leccions pictòriques que havien estat en mans i de gaudi de la noblesa, passen a ser públiques.

El 1873, davant la inestabilitat provocada per la tercera Guerra Carlista i la independència de Cuba, Amadeu de Savoia abdica, proclamant-se el mateix dia la Primera República. Per la seua banda, Gisbert s'exilia a París, on s'estableix fins a la seua mort. Alguns autors parlen d'un exili no forçós però sembla que sí necessari, ateses les circumstàncies polítiques que li repercuteixen en allò personal: l'assassinat de Prim, la fugida d'Amadeu de Savoia, la Revolució del

Petroli a Alcoi, que li acaba costant la vida al seu amic Agustí Albors Blanes, "Pelletes", alcalde de la ciutat en aquell moment.

Diu la crítica que, a París, Gisbert no participa dels moviments emergents de l'època, com l'impressionisme, sinó que segueix una tendència conservadora i desenvolupa una prolífica obra, ara en xicotet format, a l'estil del *tableautin français*.

OBRA: *La estudiantina*

Oli sobre taula policromat. Observem "La Estudiantina" que encapçala, tocant amb els seus instruments, una multitud de persones festejant. Alguns dels estudiants van vestits a la forma tradicional, amb robes negres i bicorn, si bé d'altres ho fan amb abillaments de colors i podríem dir de paisà. No sabem si es tracta d'algun estudiant despistat o d'algun espontani que s'ha unit a la tuna. Apunten els estudiosos del pintor que és probable que el marc de l'escena es localitze a Alcoi, i, més concretament, a la Placeta de la Mare de Déu dels Desemparats, si bé actualment aquesta ubicació no manté el mateix aspecte.

Aquesta obra va ser presentada, junt amb el seu famós quadre "Salida de Colón del Puerto de Palos" al Saló de París de 1875. A la publicació "La Ilustración Española y Americana" de 22 de novembre de 1875 es descrivia així l'obra: "Preferimos la estudiantina del mismo autor, que tiene el mérito del ingenio y que evoca aquellas costumbres galantes de fines del siglo pasado, tan graciosas y tan atractivas. Aquella serenata es ruidosa y animada. Aquel tocador de violín, que no pudiendo expresar con las cuerdas de su instrumento todo lo que piensa, se echa a los pies de dos señoras, recitándoles sin acompañamiento un andante amoroso seguido de un allegro apasionatto, está tomado del natural. Falta a esta escena un poco de luz y de aire, y muchos de sus personajes parecen pegados a las casas. Aparte de esta crítica, la obra es estimable y se la considera con placer". Sembla ser que la Universitat d'Alacant va intentar comprar el quadre però finalment va ser adquirit per un col·leccionista alcoià.

Laia Villarrubia Belda
Cronista de la Filà d'Estudiants

Filà de Moros Vells

Any de fundació: documentada des de 1852

Número de components: 275 (inclosos els menors de 18 anys)

Maset: any d'inauguració 1945 / 1970 / 1992 - carrer Escalinata, 4

CAPITANIA
ALFERESIA

JOAN PIEDRA PEIDRO
JOSÉ OVIEDO ESTARELLES

PRESIDÈNCIA
VICEPRESIDÈNCIA
SECRETARIA
VICESECRETARIA
TRESORERIA
VICETRESORERIA
VOCALS JUNTA DE FESTES

Mª José Belda Andrés
Vicent Cabanes Cantó
Ma Josep Vicedo Vañó
Alícia Tudela Rojas
Amparo Vicedo Giner
Pepi Galvañ Gisbert
Maria Sanchis Francés
Mª José Doménech Beneyto

VOCALS

Ester Tormo Belda
Luís Abellan Reche
Lorenzo Vañó Asensio
Santiago Beneyto Gisbert
Ángela Vañó Enguix
Alberto Cuerda Puerto
José Luis Silvestre Torró
Antoni Marco Blasco

CRONISTA

BANDA DE MÚSICA

Unió Musical Atzeneta

TORNEM!

Març de 2020, un mes després d'acabades les festes quedàvem confinats a les nostres cases. Des d'aleshores fins al passat 2022 hem tingut dos anys en blanc. Cap desfilada al carrer, cap marxa mora ni cristiana ni pasdoble que ens feren vibrar i que ens emocionaren, cap tret d'arcabús esglaiant als turistes i fent-nos tremolar a nosaltres quan, pel Ravalet, ens dirigim a fer nostre el Castell o a defendre'l. Poques, per no dir cap celebració als nostres masets, amb les nostres quadrilles i amb la filà. Sembla com si en aquestos dos anys ens haguérem adormit i el temps s'haguera parat com una mena d'hibernació estranya i totalment involuntària. Símbol d'eixe buit seran els dos anys sense cap nom als quadres dels capitans que tenim als masets. Per circumstàncies totalment diferents no trobem buits des de fa 87 anys, i ara de nou tindrem la constatació, per a les generacions futures, d'una època que ningú pensàvem que viurem, uns anys sense festa, sense música, sense pólvora... que ompliren els nostres carrers i els nostres ànims.

Si els humans tenim alguna cosa que ens defineix és la possibilitat de somriure i eixe somriure no és només una expressió de la nostra cara, és un reflex d'empatia i de simpatia, una expressió de poder posar-nos en el lloc d'una altra persona i fer-li costat en allò que és roïn i allò que és bo, i per tant, de compartir. Precisament això és el que ens ha faltat al llarg de dos anys.

Les festes, les nostres festes, fan que al llarg d'una setmana totes i tots deixem de costat les nostres cuites diàries i les nostres preocupacions per tal de viure amb la nostra família, les nostres quadrilles, la nostra filà i el nostre poble eixos moments d'alliberament que permeten parar i prendre consciència de pertànyer. És a dir, ser conscients de formar part d'una comunitat, actuar de forma conjunta, compartir i reforçar els vincles que ens cohesionen com a poble. Este fet no ha ocorregut des de fa dos anys i sembla ja una necessitat que es reproduïxca per tal que no s'hi vaja esvaint. De fet, molts són els festers i festeres que, per diferents circumstàncies, però moltes d'elles relacionades amb la pandèmia, s'han vist obligats a deixar de ser membres de la seua filà. Només desitgem que siga una decisió reversible i més prompte que tard puguen tornar al lloc que pertanyen.

Aquestos darrers dos anys hem buscat alternatives que intentaren substituir el que vivim en les nostres festes de Moros i Cristians, amb reunions fregant quasi la clandestinitat, malgrat que era un intent de no perdre el contacte amb totes aquelles persones amb les quals, passara el que passara al llarg d'un any normal, sabíem que ens retrobaríem en la setmana de festes. Sopars al maset limitats, mascaretes, gel hidroalcohòlic, espais de seguretat, ventilació, etc. Situacions totalment inesperades i torbadores que ens anaven desil·lusionant cada dia més perquè no hi veíem la fi.

L'any passat, davant una xicoteta millora de la pandèmia, semblava que de nou podríem gaudir de la nostra festa, però les conseqüències de la pandèmia després de les festes de Nadal van ser molt intenses, i de nou la situació va fer que, per decisió de tots els festers i festeres, si no podíem celebrar com cal les

nostres festes, no les celebràrem, amb el pensament que fora l'últim any d'aquest malson. Il·lusions adormides i, fins i tot, perdudes. No obstant això, 2022 anava avançant i la situació de la pandèmia permetia anar reprenent a poc a poc els actes festers: Panellets, sopar de les paelles, celebració del Panellet de l'Associació, homenatge als festers i festeres amb 50 i 75 anys en actiu, concert fester... i ara de nou tornem a onejar la bandera de la nostra festa per tal de tornar al maset, de tornar als carrers per omplir-los de "febrer" i de tornar a posar en les nostres cares aquell somriure d'alegria i complicitat que aquestos dos anys la pandèmia ens ha furtat, i a qui més, a les capitanes i capitans i alferes que han vist com els seus dies grans restaven ajornats fins no sabíem quan. El nostre capità, Joan, l'alferes, Pepe, i Inma, la nostra Ambaixadora, han estat tot aquest temps

tenint molta cura de la seua il·lusió, però també de la nostra per unes festes que, ara sí, viurem. En aquest temps, tots tres han anat pensant, preparant, perdent en algun moment la il·lusió, però ràpidament recuperant-la per ells mateixos, però també per nosaltres, com a representants dels Moros Vells i del bàndol. Tot aquest temps ha permès anar madurant totes les seues decisions i els seus desitjos, i ara sí, junt amb la resta de capitans i capitanes, alferes i l'Ambaixador cristià tornem a celebrar la nostra festa.

Des dels Moros Vells volem desitjar a totes i tots els que vivim la festa de Moros i Cristians que la gaudim com sempre hem fet, però enguany més i millor...aprofitem el moment perquè no sabem què passarà demà.

Vítol al Patró Sant Blai!

Filà de Marrocs

Any de fundació: 1868

Número de components: 338 (inclosos els menors de 18 anys)

Maset: any d'inauguració 1968 - carrer Azorín, 36

CAPITANIA
ALFERESIA

ESQUADRES TRABUC I DURET
CARLA MOLINA HUERTA

PRESIDÈNCIA
VICEPRESIDÈNCIA
SECRETARIA
TRESORERIA
VOCALS JUNTA DE FESTES

VOCALS

Montserrat Ferre Beneyto
Blai Blasco Juan
Mónica Gisbert Ferre
Raquel Beneyto Vañó
Ma del Mar Sanchis Molina
Ma del Mar Vañó Galvañ
Gloria Cerdà Gisbert
Ma José Calabuig Baldó
Eladio Colomer Molina
Xavier Pascual Soler
Joan Castelló Cantó
Blai Vicedo Vañó
Juan Mestre Colomer
José Cerdá Belda
Antonio Vañó Cabanes

CRONISTA

BANDA DE MÚSICA

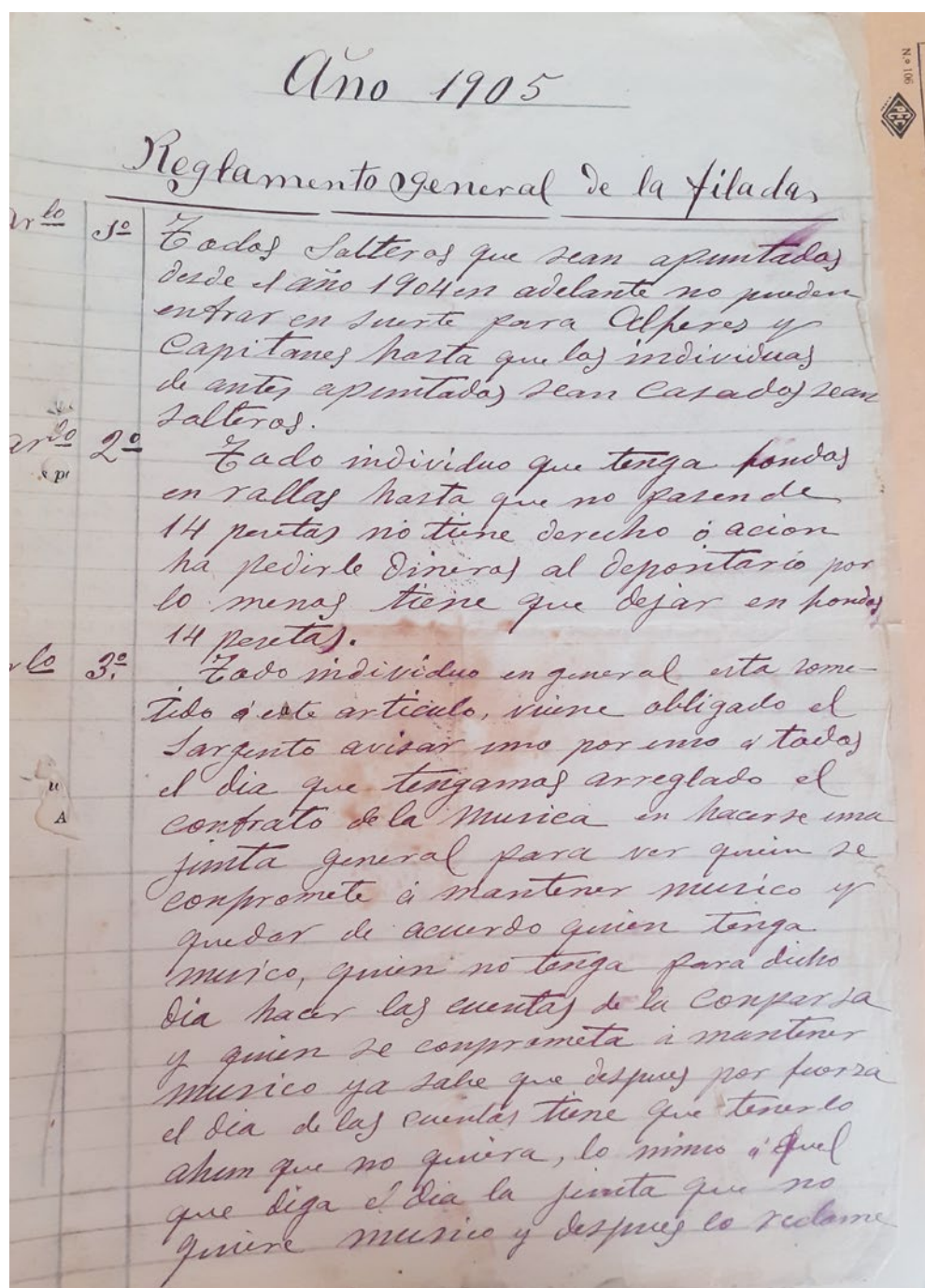
Societat Musical Lira de Quatretonda

Curiositats al voltant d'antics reglaments interns de la Filà de Marrocs

Quan arriba el moment de preparar cada any la col·laboració de la Filà per al Programa de Festes de Sant Blai, sembla cada vegada més difícil trobar temes interessants i no publicats encara, sobre la història i les vivències d'una filà i en aquest cas dels Marrocs. Enguany, quan pensàvem que no hi trobaríem cap argument per escriure aquesta col·laboració, vam trobar les versions originals, escrites a mà, d'antics reglaments interns de la Filà, els quals hem analitzat amb deteniment i volem fer referència a alguns dels seus articles, que cal situar en el context del moment històric en què van ser redactats i que són molt interessants.

El Reglament de la Filà més antic que hem trobat als nostres arxius, és de l'any 1905, amb el títol de "Reglamento General de la Filada" i està escrit a mà.

Sense cap dubte l'article 1 d'aquest reglament és el que més ens centra l'atenció per a l'anàlisi, al fer referència a les xiques fadrines que pogueren apuntar-se: "Todas solteras que sean apuntadas desde el año 1904 en adelante no pueden entrar en suerte para Alferez y Capitanes hasta que las individuos de antes apuntadas sean casadas...". D'aquesta manera, un reglament de principis del S.XX ja regulava la possibilitat que les dones pogueren formar part de la nostra filà.

L'article 2 fa referència a la possibilitat que els que tinguen fons en ratlles no poden disposar d'aquests diners en la seua totalitat si els necessitaren. El dipositari podria deixar disposar dels diners en ratlles, deixant sempre en dipòsit 14 pessetes.

L'article 3 també és molt interessant perquè regula la forma en què els festers es comprometien a mantindre músic, en el moment que es contractava la banda de música. Era el sergent qui anava casa per casa, preguntant als festers qui es comprometia a mantindre músic durant les festes.

L'últim dels articles d'aquest reglament, el 5, regula la possibilitat que els membres de la filà pogueren deixar el tratge de la filà a alguna persona no component d'aquesta.

Uns anys més tard, en 1922, la filà va redactar un nou reglament: "Reglamento Comparsa Marroquíes", que en el seu preàmbul estableix que *"la Comparsa es compromet en lo successiu en cumplir el present Reglamento en totes les seues parts i a allò s'obligaran tots els individus que en lo successiu sol·liciten ingresar en ella"*.

És molt interessant en aquest reglament el sistema d'elecció de la Junta Directiva de la Comparsa, regulat a l'article 2: El President de la Junta Directiva serà el degà de la Comparsa o qui aquest designe i la resta serà el Capità, el dipositari (tresorer) i tres individus (per elecció).

En el capítol referit a les altes, és curiosa la referència que fa l'article 5: *"tot individu que s'alliste a la Comparsa,...vindrà obligat a pagar 25 pessetes..."*.

Un altre article ben interessant és el 9, que fa referència a la possible dissolució de la Comparsa i les seues conseqüències. Així, aquest article estableix que en cas de dissolució, tots els bens que pertanyen a la comparsa, passaran a ser propis dels que queden en llista i quedaran en dipòsit durant 5 anys. Si finalitzat aquest termini la comparsa no s'ha reorganitzat, la comparsa disposarà d'ells.

També és ben curiós la referència que fan a la *"casa cuartel"*, per referir-se al maset. El llenguatge utilitzat al reglament pel que fa a l'ingrés en la comparsa, al local i al funcionament d'aquesta, està molt associat al llenguatge militar amb termes com *"allistar-se"* per referir-se al fet d'apuntar-se a la comparsa,

sa, o referències a la *"casa cuartel"* quan es parla del que hui tots coneixem com el maset. També destaca en el llenguatge utilitzat referent en tot moment als *"individus"* quan parla de les persones.

Interessant és també la referència escrita al fet que tots els diumenges, el sergent estarà obligat a passar per les cases dels festers que ho sol·liciten, per recollir la quota que vulguen dipositar –el que seria la *"ratlla"* de la filà. Aquest Reglament es va aprovar el 10 de febrer de 1922, pocs dies després de les festes d'aquell any.

Seguirem buscant i rebuscant per veure si podem trobar algun reglament anterior i també els posteriors, per apropar una mica més el que ha estat la regulació interna del funcionament de la nostra Filà.

Toni Vañó Cabanes (Cronista de la Filà)
Xavi Pascual (Vocal de Comunicació i Religió)

Filà de Moros Marins

Any de fundació: 1869

Número de components: 276 (inclosos els menors de 18 anys)

Maset: any d'inauguració 1975 - carrer Sant Agustí, 52

CAPITANIA
ALFERESIA

NOELIA VAÑÓ ANTOLÍ
AGUSTÍ DOMÉNECH BOSCA

PRESIDÈNCIA
VICEPRESIDÈNCIA
SECRETARIA
VICESECRETARIA
TRESORERIA
VICETRESORERIA
VOCALS JUNTA DE FESTES

Pau Verdú Navarro
Loreto Belda Pérez
Ana Vicedo Molina
Cristina Cantó Molina
Ma Carmen Molina Jornet
Lidia Palazón López
Cèlia Ferre Martínez
Ana Vañó Juan
Joan Vicent Tortosa García
Mariano Tormo Silvestre
Óscar Silvestre Pérez

VOCALS

BANDA DE MÚSICA

Instructiva Musical d'Alfarrasí

Els Moros Marins i la Retreta

La relació indiscutible entre música i festa ha estat un tònic sempre present en la nostra filà. En són ben conegudes les cançonetes que, al llarg del temps, s'han compost pels i per als components i han servit per acompanyar la festa. Ara bé, hi ha un acte significatiu en què, sovint, aquestes cançonetes s'han mostrat a la resta del poble.

La desfilada de la retreta és un acte conegut per tots en què les diferents filaes passen disfressats la nit de Moros i Cristians pels carrers de costum. Però no sempre ha sigut així, ja que fins als anys 70 del segle passat la desfilada es realitzava després de les vespres el dia de l'Entrada. Més tard, es dividia en dos dies; el dia de Sant Blai eixien els cristians i el dilluns els moros. Tanmateix, a partir dels anys 80 es va instaurar la celebració tal com ara la coneixem.

Si per una cosa destaquem els Moros marins en l'esdeveniment és per l'estètica.

- La vestimenta és sempre la mateixa: jersei de llana a ratlles, pantaló fosc i les botes roges. En funció de la disfressa o la temàtica de cada any, també

s'incorporen accessoris com poden ser ulleres, barret ...

- El mestre de cerimònies de l'acte és Juan Santonja Colomer "Tarzán" ja que és l'encarregat de pensar i crear una coreografia que seguirà tota la filà en conjunt durant la desfilada. Els assajos previs al maset els dies de festes ajuden els més despistats a assolir els moviments i preparar-ho tot per a la nit.
- La música, com ja hem assenyalat, és part fonamental. Sovint, la cançó escollida per a la desfilada és la cançoneta del capità de cada any; encara que, no necessàriament ha de ser-ho.

Aquest conjunt de factors fa que la nostra filà siga una de les que amb més components participen en l'acte, o almenys així ha sigut els últims anys. Per tant, la música, la vestimenta i la coreografia creada per a l'ocasió fan que la nostra desfilada siga ben característica i cridanera.

A més, els últims anys s'ha incorporat també decoració que acompanya les disfresses com ara: una porta de presó i un camió de bombers, respectivament.

2012

Capitana: Lola Cantó Antolí

Música: YMCA

Disfressa: Wally

2013

Capitana: Adelaida López

Música: Oh sole mio.

Disfressa: Gondolers

2014

Capitana:

Lourdes Llobregat Molina

Música: Una chica ye-ye

Disfressa: Mims

2015

Capità: Armando Calvo Vidal

Música: Bailando

Disfressa: Pirates

2016

Capità: Teodoro Lanarás

Música: El griego.

Disfressa: Barrufets

2017

Capitana:

Lorena Auñón Gómez

Música: La bilirrubina

Disfressa: Mariners

2019

Capità: Francisco Belda Calabuig

Música: El rock de la cárcel

Disfressa: Presoners

2020

Capitana: Cristina Cantó

Música: Incendio en el río, La manguera

Disfressa: Bombers

Filà de Mosqueters

Any de fundació: anterior a 1859

Número de components: 328 (inclosos els menors de 18 anys)

Maset: any d'inauguració 1985 - carrer Baixada Sant Crist, 6

CAPITANIA
ALFERESIA

VICENTE ALMENAR PASIES
FINA GUAITA BENEYTO

PRESIDÈNCIA
VICEPRESIDÈNCIA
SECRETARIA
TRESORERIA
VICETRESORERIA
VOCALS JUNTA DE FESTES

VOCALS

Mati Ferre Sanvíctor
Isabel Vañó Vañó
Adela Vañó Francés
Amparo Llinares Castelló
Pepe Vañó Beneyto
Antonio Torregrosa Sanz
Montse Blasco Torró
Hilario Pérez Sánchez
Xelo Peidro Colomer
Maria Silvestre Alcaraz
Javier Francés Beneyto
Rafael Colomina Beneyto

CRONISTA

Grup arxivers Filà de Mosqueters

BANDA DE MÚSICA

Societat Instructiva Musical d'Alfafara

La música en els Mosqueters (IV)

Aquest any per fi tornarem a tindre festes.

Tornarem a juntar-nos al maset, a preparar amb més il·lusió els compuls, els tratges, el confeti per als més menuts, ... tot amb la mirada posada en reviure tants moments, emocions i sentiments guardats a la memòria durant aquests anys que hem esperat amb paciència les festes.

Amb el cicle fester complet encarem la recta final on res podrà detindre el tràfec que comporta fer festes de nou. Aquest article posa punt final a un serial dedicat a la música en la Filà. En aquesta ocasió abordem les diferents peces dedicades a mosqueters i

mosqueteres. Sembla curiós que aquest article que parla de la banda sonora de la Filà siga l'últim de la sèrie en l'any que tot comença de nou.

Hem tornat a escoltar la música fester en directe al carrer i al maset i com a mostra del nostre arxiu sonor mostrarem totes les peces dedicades a festers de la nostra Filà.

Durant els últims anys el fet de dedicar peces als càrrecs festers ha augmentat. El primer exemple en la Filà el trobem l'any 1988 amb la composició del pasdoble Rafmo de l'autor local Miguel Aparicio Navarro.

RAFMO

Està dedicat a Rafael Vañó Castelló per ser el Capità de la filà l'any 1988. Es tracta d'un pasdoble de l'estil inconfusible d'Aparicio que va ser estrenat al XX Concert Fester el 6 de gener de 1988.

12 anys separen la primera composició dedicada a un mosqueter de la següent. Va ser l'any 2000 quan un jove membre de la filà compon la seua primera peça i la dedica al Capità dels Mosqueters.

COLODRILLO CAPITÀ

Es tracta d'una marxa cristiana escrita per Javier Molina Calatayud i dedicada a Antonio Miguel Colomina Beneyto, primer Capità del nou mil·lenni per l'especial amistat amb l'autor.

A aquesta li segueixen una sèrie de composicions dedicades a Capitans i Capitanes, i a festers de la filà.

MAYTE

L'any 2001 la Capitana Mayte Ferre Juan tenia l'honor de tindre un pasdoble dedicat. Va ser un regal de la seua quadrilla i va estar compost per F^a Belda Ferre.

Els dos següents anys van ser recordats per l'inici d'un seguit de capitànies en el si de la família Sanchis.

JOSÉ SANCHIS

L'any 2002 era José Mª Sanchis Martínez l'encarregat d'encetar aquesta sèrie que va portar a ser capitans a 3 generacions. Per tal d'ostentar la capitania va tindre dedicada una marxa cristiana "José Sanchis", composta per Hermenegildo Sempere Belda com a obsequi de l'amistat amb l'autor.

PEP SANCHIS

L'any següent el mateix autor dedica a José Mª Sanchis Beneyto Capità l'any 2003 aquest pasdoble com a obsequi de l'amistat amb l'autor.

PEDRO BERNAT "El Picapedrer"

Es tracta d'un pasdoble dedicat a un fester per commemorar els 50 anys de fester en actiu. L'any 2004 l'autora i també neboda Mª Luz Vañó Bacete li'l va dedicar a Pedro Bernat Bacete.

TIO JUAN

Marxa Cristiana encarregada per la família Cantó-Vañó i dedicada a Juan Molina Martínez Capità l'any 2006. Va ser composta pel membre de la Filà Blai Molina Calatayud.

MOSQUETER DE L'ALBORET

L'autor local Damián Molina Beneyto compon aquest pasdoble -marxa, encarregat per la família i dedicat a Francisco Pascual Garrido, Capità l'any 2007. Un pasdoble que incorpora el so de la dolçaina de marcat aire marcial i senyorial.

FORNER I MOSQUETER

Aquest pasdoble compost pel compositor enguerí Teo Aparicio Barberán l'any 2012 està dedicat a José Calatayud Juan, capità mosqueter d'aquell mateix any i oncle de l'autor. Teo és un dels compositors per a banda valencians més reconeguts del moment.

És un pasdoble - marxa dedicat a Pepe "El Panader" de tall alegre, viu i desenfadat. Aquesta marxa ens contagia des del primer compàs d'aquell caràcter inconfusible que té la nostra filà en les seues desfilades. La intenció de l'autor és precisament aquesta: que no decaiga la festa en cap moment!. D'ací la seua melodia tremendament apegalosa i brillant.

PACO "EL VENTERO"

L'any 2011 José Fco Bernat Belda dedicava al seu sogre un pasdoble. Francisco Ferrer Vañó de la Filà de Mosqueters complia 50 anys de fester l'any 2012. Es tracta

d'un pasdoble en el qual es poden escoltar alguns xicotets motius de la música més representativa dels Mosqueters: el pasdoble Evocación, "El moscater" i "El Serafín" sent estrenat al concert fester de 2012.

DE CAPETA I POLAINA

Dedicat a l'esquadra del mateix autor. El títol fa referència a dues de les peces característiques del vestit de la Filà Mosqueters de Bocairent, Blai Molina Calatayud escriu aquest pasdoble en l'any de la capitania de Blas Ferre Marco. (2012). En ell es poden observar cites al pasdoble Evocación i d'"El Mosqueter" amb una estructura de pasdoble clàssic «sentat», va ser estrenat al concert de festes d'eixe any.

MOSQUET I FONDA

Primera composició per a banda del músic local Sergi Vanyó Peidro. Va ser un encàrrec de la família del Capità de l'any 2014, Rafel Asensio Gómez. Utilitza com a tema principal un tema propi de l'autor creat per a un quintet de metall, juntament amb un motiu de la 9a Simfonia de Beethoven utilitzat per al trio, acabant la marxa amb una fusió d'ambdós temes.

AMPARO

L'any 2016 Sergi Vanyó Peidro compon aquesta marxa cristiana dedicada per la seua quadrilla a Amparo Silvestre Alcaraz, Capitana l'any 2017. Aquesta marxa tracta de ser un record per la seua capitania i on l'autor experimenta amb diferents elements com la importància del metall o la percussió dins la marxa o la calma i tranquil·litat del trio.

TERESA

Marxa cristiana dedicada a Teresa Doménech Beneyto, capitana de la Filà Mosqueters l'any 2019, per encàrrec de la seua quadrilla i amics. Juan Calatayud Castelló la va compondre i dirigir el dia de la seua estrena al concert de festes de l'any 2019. La marxa

comença amb una breu fanfàrria, amb uns colps de bombo que són una al·lusió al pasdoble “Evocación”, referent de la filà. També trobem altra referència a aquest pasdoble al tema següent, on un ritme ternari s’incrusta dins del ritme binari (apte per a la desfílades) ja que es pot dir que hi ha un 6/8 camuflat en un 2/4, que és la mesura de compàs de gran part de l’esmentat pasdoble.

Tot i que no han ostentat cap càrrec i tampoc se’ls va dedicar per a commemorar cap efemèride festera, hi ha dos peces més dedicades a dos mosqueters; una marxa cristiana dedicada a Vicente Vicedo Domínguez i un pasdoble a José Vicente Alberó (Q.E.P.D)

VIVIDO

L’any 1993 Miguel Aparicio componia la marxa cristiana VIVIDO, dedicada a Vicent Vicedo Domínguez. El títol fa referència a la primera síl·laba del nom i cognoms. En principi estava previst d’incloure-la al CD de Bocairent en Festes de la col·lecció Ja Baixen núm.12 del mateix any. Finalment es va descartar en favor d’un pasdoble dedicat a qui aleshores era la seua companya sentimental.

JOSÉ VICENTE ALBERO

El pasdoble va ser estrenat al concert de festes de l’any 2012, el motiu de la dedicatòria va ser la profunda admiració que el seu autor, Vicent Enguix Vañó, per la dignitat amb la qual va afrontar la llarga malaltia que va patir.

Però si per alguna melodia som coneguts els mosqueters és per “**El Mosqueter**” i per “**El Serafín**”.

EL MOSQUETER

Arrj.: Miguel Aparicio Navarro.
Lletra: Francisco Domínguez Beneyto

Cançó popular de la Filà de l’any 1941 amb música de “Las Gaviotas” que era una cançó mexicana de l’època de la cantant Chayito Valdez, a la que Miguel Aparicio va posar la música i Francisco Domínguez la lletra.

*Ya senc el bombo, ya senc els plats,
ya senc el timbre dels meus ferrets.
Y al sentir yo tan gran finura
en gran locura m’en vaig a ells.
Si algú el pregunta quina es eixa orquestra
que fa la festa tan afina*

*pues qu’eu pregunte a qui ell vullga,
pues tot raó li sabrà donar.*

*Moscater, Moscater, Moscater,
que tot eu fan per Sant Blai,
per Sant Blai, per Sant Blai i la festa,
i tambe per Bocairent.*

*Mosatros gastem mosquet,
mosatros gastem mosquet,
i e nià que gasta trabuc,
si e nià algú que vullga pelea,
si e nià algú que vullga pelea,
qu’eu diga i tindrà un disgust.*

*Yo porte per orgull ser Moscater,
i això eu dic yo cridant per el carrer,
pues totes les filaes m’agraden,
pero esta m’agrada un poquet mes.*

TORNADA

*Moscater que tingau mal de pancha
Vos haxa provat mal el sopar,
no penseu en menjar coses fines
qu’el vi i les sardines
es lo millor que nià.
(Es repeteix la tornada)*

EL SERAFÍN

Es tracta d’una cançó adoptada per la filà a la dècada dels 70 arran la participació de l’Ateneu Musical de Rafelguaraf com a banda oficial. Es tracta d’una melodia popular amb una lletra que la filà emprà a l’acabar les desfílades del panellet, ciri i caixes. Tots els festers es congreguen en torn a la font de la Plaça de l’Ajuntament i al so de “El Serafín” agafats de les mans roden la font i a la tornada de la cançó mantegen a pols tant a festers com a curiosos que es troben a prop. També els dies de Sant Blai i de Moros i Cristians els mosqueters realitzem “El Serafín” pel Ravalet.

*“Ay Don Serafín
que mala pata tiene.
Ay Don Serafín
tocando el violín.
Lo mejor será
que toque la trompeta.
Ay Don Serafín
tocando el violín”*

De segur que quan tornem a fer “El Serafín” pel Ravalet tindrem sentiments encontrats, tornarem a viure l’alegria de la festa però amb el record d’aquells que ens han deixat des de l’última vegada que vam llançar a l’aire com és el costum de “El Serafín”. Enguany el cantarem i llançarem a l’aire amb més força que mai.

Molt bones festes i Vítol al Patró Sant Blai.

Grup d’arxivers de la Filà